ኤርትርየ ሐዳስ

1፱ይት ሰነት ዕልብ 23 | አርቡዕ 10 ጁን 2026 | ዐውል 2,00 ነቅፊ

ርኢስ ኢሰይያስ አፍወርቂ፡ ዲብ መስር ዝያረት ሸቅል ወዴ

ርኢስ ኢሰይያስ አፍወርቂ፡ እብ ዝያረት ሸቅል፡ የም 7 ጁን ዲብ ሳያታት ሐቆ አዝህር አስክ ጅምሁርየት መስር ሳፈረ።

ኢሰይያስ አፈወርቂ ወርኢስ ዐብደልፈታሕ አልሲሲ፡ ማሌ ለሀ ዲብ አልቃሂረ እንዴ አማሕበረው፡ ዲብ ናይ ክልኤ ለጀህት፡ ግዋሬ፡ ናይ መንጠቀት ወዓለም ቅደይ ለረከዘ ህድግ ፋይሕ ወደው።

ዲብ ዕላቃት ክልኤ ለጀህት ርኢስ ኢሳይያስ ወርኢስ አልሲሲ፡ ናይ ታአሪክ ወሕውትነት ዕላቀት ኤረትርየ ወመስር ዲበ ትወቀለት ደረጀት ወናይ መዓወነት መርሐለት እግል ትዕቤ፡ ዲብ መጃላት እቅትሳድ፡ ሲያሰት ወዲፕሎማስየት ምስራዳት ሳብት እግል ልትነሳእ እበ አሳሰለ ገብአት መፋሀመት፡ ለትበጸሐ እትፋቅያት ዲብ ርዝቅ ዓሰ፡ ወብንየት ትሕትየት ሚናት ወመዋሰላት እግል ልትከደም፡ እግለ ከሰሰን ጅሃት መምርሕ ሀበው።

ርኢስ ኢሰይያስ ወርኢስ አልሲሲ እምበል እሊ.መ፡ ዲብ መንጠቀት በሐር ቀየሕ፡ ምግባይ ምፍጋር ጽሓይ፡ ቀር አፍሪቅየ፡ ወዓለም ናይ ሕበር አህምየት ዲበ ቡ ናይ እቅትሳድ፡ ሲያሰት፡ ዲፕሎማስየት ወአምን ቅደይ ወተጠውራት ናቀሸው።

እተ ህድግ፡ እብ ጀህት ኤረትርየ ወዚር ካርጅየት አሰይድ ዑስማን ሳልሕ ወመስኡል ሸኡን ተንፌዝየት ሰፋረት ኤረትርየ ዲብ መስር አሰይድ አማን ዐብደልዋዕ፡ እብ ጀህት መስር ህዬ ወዚር ካርጅየት ዶ/ር በድር ዓብደልዓጢ፡ ’ ወወዚር መዋሰላት ወሰፌር መስር ዲብ ኤረትርየ ሓድራም ዐለው።

እሊ ክእነ ዲብ እንቱ፡ ወዚር ዑስማን ሳልሕ ወወዚር በድር ዐብደልዓጢ ዲበ ወደው ህድግ፡ ዲብ ተፋሲል ፍዓልየት ናይለ ርኢስ ኢሰይያስ ወርኢስ አልሲሲ ለህድገው እቱ ጋራት ትጋመው።

ቀደምለ ህድግ ርኢስ ጀምሁርየት መስር ዐብደልፈታሕ አስልሲሲ፡ እግል ርኢስ ኢሰይያስ አፍወርቂ የም 8 ጁን ከብቴ ረስምየት ወደ እግሉ።

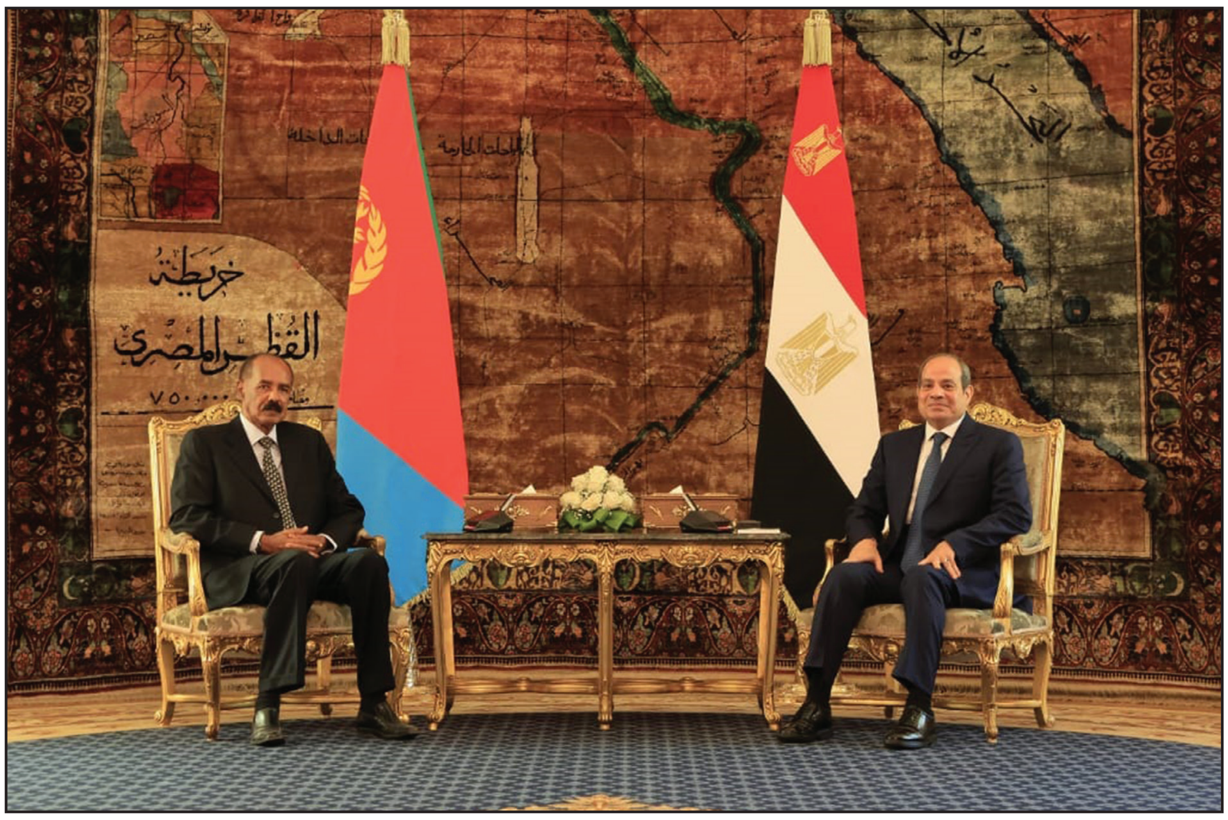

እተ አድሐ ባካት ሰር አምዕል ዲብ ዴዋን ሕኩመት አልእታሓድየ ለገብአት እብ ናይ ሕሸመት ሰላም ወአሴራር ለትተሌት ዓደት ነሺድ ወጠን ኤረትርየ ወመስር ትቀደመ።

ኬንየ፡ ኤረትርየ ዲብ 8ይ ዋዕለ ዓፍየት ምፍጋር ጸሓይ አፍሪቅየ ሻርክ

ኤረትርየ “ ደሐን ዓፍየት ወሰያደት አፍሪቅየ እብ ዳይም ወሐዲስ ዘበን ዲበ ዓፍየት እማት ወአጀኒት፡ ወአወላይት ደረጀት መራዐየት ዓፍየት ጠወሮት እበ ትብል ስቅራት፡ ምን የም 3 አስክ 5 ጁን ዲብ ናይሮቢ ኬንየ ዲበ ገብአ 8ይ ዋዕለ ልጅነት ተክኒክ ጌምያይት ዓፍየት ምፍጋር ጸሓይ አፍሪቅየ ሻረከት።

ሰፊር ኤረትርየ ዲብ ኬንየ አሰይድ በየኔ ርእሶም፡ እተ ዋዕለ ዲበ አስምዐየ ከሊመት፡ ኤረትርየ እት ጠወሮት አወላይት ደረጀት መራዐየት ዓፍየት ለረክበቱ ተጃርብ ወለሰጀለተ ዐውቴ እንዴ ዘክረ፡ ሕኩመት መትነፋዕ ከደማት ዓፍየት አስክ ለሬመ ድዋራት ዐድነ እግል ተአክድ ትወድዩ ለሀሌት ዶር፡ ዓፍየት እማት ወአጀኒት እግል ተአድምን፡ ዲብ መታብዐት ቀደም ወግረ ወሊድ፡ ዲብ ድዋራት ረዩም ዐመሲ ለጸንሐ እቱ መራክዝ፡ ለተሀበ ድሩስ መራዐየት ወሊድ፡ ወስጁል ለሀለ ፍገሪት እበ ከሰስ ሸርሕ ፋይሕ ሀበ።

ዲብ መጃል ዓፍየትመ፡ እብ በራምጅ ወጠንያይት ፍድኢት ወመቅርሕ ሕበር ሕማማት አጀኒት ለትሰጀለት ዐቦት፡ ዲብ አደቃብ ዓፍየት አጀኒት እግል ልፍያሕ ፍድኢት ዶር ዐቢ ክም ቀደመት ለሐበረ ሰፊር በየነ፡ ፍገሪት ዓፍየት ሙጅተማዕ ምስል ተዐሊም፡ ማይ፡ ሐርስ፡ ሙነት ወመስክብ ለትገይስ ሰበት ተ፡ ሕኩመት ኤረትርየ እትሊ መጃላት እሊ ሙቅሩሕ በራምጃት ትሰግግል ክም ህሌት ወድሐ።

ለእብ መርከዝ መራቀበት መዳፍዐት ሕማማት አፍሪቅየ ለትዳለ፡ ወካይል አንፋር ድወል፡ መአሰሳት መንጠቀት፡ ሰብ ምህነት ዓፍየት ወሰብ ሸርከት ዐማር ለሻረከው እቱ ዋዕለ፡ ዲብ አደቃብ ደማነት ዓፍየት፡ ዳፍያት መዳሊት እግል ገሸላት ሕማማት፡ ሰን ዓፍየት እማት ወአጀኒት፡ አፍይሖት ከደማት ፍድኢት፡ አወላይት ደረጀት መራዐየት ዓፍየት ለረከዘ አርእሰ እቱ ለህድግ ዲብ ሀለ፡ ኤረትርየ ህዬ ዲበ ጋራት ገብእ ለሀለ ጅህድ እግል ትሰዴ መዳላየ አከደት።

መድረሰት ሐርስ ወቴክኒክ ሐጋት፡ 126 ደረሳይ እብ ሸሃደት አድሐረት

ለመድረሰት ተአደረሶም ለዐለት 45 አንስያት ለብእቶም 126 ደረሳይ ዲብ የም 6ጁን አድሐረት። መስኡለ መድረሰት መምህር መልአኬ ብርሃኔ ዲበ ናይ መድሐራት ዓደት ዲብ አስምዐየ ከሊመት፡ ለትደሐረው 34 ዕልም ሔዋናት፡ 34 ዕልም ነባት፡ 23 ኣግሮ መካኒክ፡ 35 ሕፍዘት ማይ ወትርበት፡ ወዐማር ጀሪፍ ክም ደርሰው እንዴ ሐበረ፡ እበ እሉ ከሰበው ዕልም ናይ ለመድ ሐርስ ዲብ ቴክኖሎጂ ጡዉር እግል ለዐዱ ዲብ ልትየምሞ እቱ ሸቅል መቅደረቶም እግል ለዓቡ እግል ልጅሀዱ ትፋነ።

ዲብ ውዛረት ተዐሊም ሙዲር ዓም ቅስም ቴክኒክ ወተዐሊም ምህናት ወድሩስ ቴክኒክ ወምህናት አሰይድ ተስፋይ ሰዩም እብ ጀሀቱ፡ ለትድሐረው አሰናይኩም ሐቆ ቤለዮም፡ ለከሰበው አምር ሰልፍ ዲኢኮን ደንጎበ ክም ኢኮን እንዴ ፈሀመው፡ ናይ ምህነት ቅደረቶም እብ ሸቅል ወብሑስ እግል ልጠውሮ ዲብ ዐማር ዐዶም እብ ቀልብ ናስሕ ዶርም እግል ልቀሞ ክም ወጅብ ሸርሐ።

እብ ለሀ ለአድረሰዎም ሸዐብ ወሕኩመት እብ ዕጹፋት ፈኮም እግል ልፍደዎም ወእሉ ደርሰው ምህናት እብ ፍዕል

እግል ልሸቀው እቡ ዱልያም ክም ህለው ለሐበረት ወኪለትለ ትደሐረው፡ ዲበ መድረሰት እበ ገብአ እግሎም መርዒት ወለ ረክበው አክላቅያት ወደማነትዮስ ሐመደት።

ሙዲር ምዴርየት ሐጋት አሰይድ እድሪስ መሐመድ ሓምድ ህዬ፡ ለትደሐረው ምህናቶም እቡ እንዴ ትነፍዐው መስኢት ሸዐብ ወሕኩመት እግል ለአትምሞ ወአርዛቅ ሐርስ እግል ለሐንፍሎ ወእተይ እግል ለዓቡ መሰል ሰኔት እግል ልግብኦ መክረ።

ንቃዋ ውቁል ለአምጽአው መትድሕረት ምነ ለትፈናተው መስኡሊን ጀዋእዝ ትከበተው። ዲብ ሰነት 1999 ሸቅል ለአንበተት መድረሰት ሐርስ ወቴክኒክ ሐጋት፡ ዲብ 25ይት ደውረት ሐድ 1,141 አንሳት ለብእቶም 3 አልፍ ወ60 ደረሳይ ክም አድሐረት ወሳይቀ ለሐብር።

አስመረ፡ ዝክረት እድንያይት አምዕል ድዋር እብ ደረጀት ወጠን ትትሐደር

እድንያይት አምዕል ድዋር 5 ጁን፡ “ፋዝዐት መሻረከት ሸባብ ደረሰ፡ መሻክል ተቅዩር ጀው እግል ልትከራዕ” እበ ትብል ስቅራት እብ ደረጀት ወጠን ዲብ አስመረ ትዘከረት።

ዲበ ሰብ-ሰልጠት ሕኩመት ወጀብሀት፡ ክምሰልሁመ ወካይል መአሰሳት መነዘመት ምጅልስ ቅራን ዲብ ኤረትርየ ወዐዙመት ለገብአት እግሎም ጋሸ ለሐድረው ዲቡ በርናምጅ፡ ወዚር አርድ፡ ማይ ወድዋር አሰይድ ተስፋይ ገብሬስላሴ ዲበ ቀደመየ ከሊመት፡ ሸባብ ደረሰ መሻክል ተቅዩር ጀው እንዴ ፈህመው፡ ለእት ሰርት ለጸንሐ ድዋር ዲብ በዲሮሁ እግል ለአቅብል እግል ልሸቀው ወመንፈዐቱ እንዴ ፈህመው ደሐን ድዋር እግል ልትአከድ

ስእሊ ዙቤር ስዒድ

መስኡልየት እንዴ ረፍዐው ዶር ምህም እግል ሊደው ተሐሰበ።

“ዲብ ኩለ እዲነ ጀሬ ለህለ ተቅዩር ጀው፡ እብ ሰበብ መትአታይ ውላድ ሚንአድም ዲብ ድዋር ለጀራቱ” ለቤለ ወዚር ተስፋይ፡ እሊ እግል ልትቀየር - ዶር ኩሉ መጅተማዕ እብ ፍንቱይ ህዩ ናይ ሸባብ እግል ልትወቀል ትፋነ።

ወኪለት መአሰሰት ዐማር መነዘመት ምጅልስ ቅራን ዲብ ኤረትርየ ሚስ ነሺዳ ሳታር ወነፈር መክተብ መነዘመት ነብረ ወሐርስ

ዲብ ኤረትርየ አሰይድ ስዩም ጠዓሜ እብ ጀሀቶም፡ ኤረትርየ ዲብ ወራታት ሸትል፡ ሕፍዘት ማይ ወድዋር፡ ክምሰልሁመ መጅተማዕ ለአሳሰ እዳረት ርዝቅ ጠቢዐት ትወድየ ለህሌት ፌራሮ፡ ፍገሪት ሰኔት ትትረከብ ምን ክም ህሌት ሸርሐው።

ዲብለ መናሰበት፡ ተቅዩር ጀው ወለለአጀርየ መደረት እብ ደረጀት ዐለም ወወጠን፡ ክምሰልሁመ ፍገሪት ፌራሮ ደረሰ እግል ገማል ዲብ ወራታት ሕፍዘት ማይ ወትርበት ለልብል ውራቅ ሕፍዝ እብ ሰብ-መቅደረት ትቀደመ።

ለበርናምጅ፡ ለስቅራት ለሸሬሕ ዕፌ ፈን ዲብ ልትቀደም ዲቡ፡ እብ መናሰበትለ አምዕል፡ ፍንጌ ደረሰ ካልአይት ደረጀት ዲብለ ገብአ ጅግረ ማዕሉማት ዓመ ለተዐወተው ጃኢዘት ነስእው።

ጁን 5 - እድንያይት አምዕል ድዋር፡ እብ አሳስ ቀራር ናይለ እት ሰነት 1972 ለትሰርገለ እጅትማዕ ምጅልስ ዓም ናይ መነዘመት ምጅልስ ቅራን፡ ምን ሰነት 1973 እብ ደረጀት እዲነ ትትዘከር ህሌት።

መአሰሰት ተእሚን ኤረትርየ፡ ናይ ሖል እጅትማዕ ሰብ አስሁም ትሰርግል

ወጠንያይት መአሰሰት ተእሚን ኤረትርየ፡ ዮም 6 ጁን - 22ይ ርቱብ ዓም ናይ ሖል እጅትማዕ ሰብ አስሁም ዲብ አስመረ፡ ሆቴል አስመረ ፓላስ ሰርገለት።

ናይ ዶሉ መመቅርሐይ ሸቅል አሰይድ ጳውሎስ ተኽለአብ እተ አስመዐየ ከሊመት፡ እት ሰነት 2025 ዲብ ዐድነ ሐድ 43 ሚልዮን ነቅፈ ለልትዋገም ከሳር ለአጅሬት ብቆት ዲበ ተእሚን ለቦም ሰብ-ብሕቶት ወመአሰሳት ክም ጀሬት ሸርሐ።

አሰይድ ጳውሎስ እንዴ አትለ፡ ወጠንያይት መአሰሰት ተእሚን ኤረትርየ፡ ምን ዓም ዝቤ ከደማት ተእሚን 321 ሚልዮን ነቅፈ እተይ ክም ወዴት ወናይ 91 ሚልዮን ነቅፈ መካስብ ክም አሰጀለት እንዴ ሐበረ፡ ሰብ አስሁም 83 ሚልዮን ነቅፈ ክፍለቶም እግል

ልትመቃራሕ እብ ልጅነት ይማም ክም ገብአ እግሉ አትአመረ።

እምበል እሊ፡ ገብእ ለጸንሐት አትፋዝያት ፈህም መጅተማዕነ እንዴ ትወቀለ፡ እብ ሐሽም ለገብእ ተእሚን-ሐያት ምን ሰነት 2024 እብ 16 ምእታይት ክም ዜደ፡ እሊ ህየ ምን ዓም እተይ መአሰሰት ምን 10 ዲብ 11 ምእታይት ክም

ስእሊ ኣብርሃም በየነ

ዐበ ሐበረ።

መስኡል ለጅነት ሙደራእ አሰይድ ገብረብርሃን ምሕረትአብ እብ ጀሀቱ፡ ተእሚን እብ ቅያስ ለበ ናይ ሖል ደፍዕየት ናይ መዋጥኒን ወመአሰሳት፡ በረ-ምን ቃትን ለገብአት ብቆት ለትጀሬ ከሳር እንዴ ደሐነ፡ እብ ደማነት ክም ልሸዕሮ ለወዴ፡ ኢመስኩበት እንዴ አርሀ፡ ንዛም-ተጃረት ለለአታምም፡ አኬለሎት ወክስአት-ማል ለለአትሐሶሴ፡ እብ ሰበብ ሞት ሬፍዐት ዓይላት፡ ዲበ መራዐየት ለተአትሐዝዮም እግል ልጅሬ ለቀድር ደማር ለልአነቅስ፡ ክምሰልሁመ እብ መጅብ ደራይብ ወብዕድ - እተይ ሕኩመት ለለአወጅድ ክምቱ እንዴ ሸርሐ፡ ለእጅትማዕ ሰብ-አስሁም እብ ሕበር እንዴ ገመው ቀራራት እግል ለሓልፎ ምህም ክምቱ አፍሀመ።

መሻርከት ህዬ፡ ብቆት እግል ትንቀስ ለልአትናይት ዲብ ሸዐብ ለአተጀሀ ወራታት አትፋዝያት እግል ል’ተረድ፡ ታያን ለኢገብአ ዲቡ መጃላት እንዴ ተአመረ ፌራሮ እግል ትግባእ፡ እበ መአሰሰት ለገብእ መሻሬዕ ህዬ ዋጅብ ጌማም እግል ልግባእ እግሉ ለልብል አራእ ቀደመው።

መጅተምዐት ዲብ ደንጎበ ስስ-ንቀጥ ለጸብጠ ቀራራት ይማም እንዴ አስበተው፡ 83 ሚልዮን ነቅፈ ክፍለት ናይ ኦሮት በዐል-ሰህም እብ ሕሳብ ሐድ 8 ነቅፈ እግል ሰብ-አስሁም እግል ትደፋዕ ዲብ መፋህመት በጽሐው።

ኤርትራ ሓዳስ

ክል አርቡዕ ለትጠ’በዕ ጀሪደት

<u>መዳልያይ፦</u>
- መሐመድ እድሪስ

ለይኣውት ወአርተያት
* ዘህረ ዐሊ
* ፋጥነ ኣድም

ተለፎን፡ 121797/201820 (258)
ፋክስ፡127749፡ ዕ.ሰ.ቡ፡ 247

<u>ተውዝዕ ጀሪደት፡</u>
ተለፎን፡163471-07588045

<u>አትአመሮት፡</u>
ተለፎን፡ 125013፡ ዕ.ሰ.ቡ፡ 1284

ሰሚናር ኤረትርዩን እት ዘ-ሄግ፡

ሰፌር ኤረትርየ ዲብ እተሐድ አሮበ ወድወል በነሉክስ አሰይድ ነጋሲ ካሰ፡ እት ዮም 31 ማዮ እግል ኤርትርዩን ሰካን ዘ-ሄግ - ሆላንድ ሰሚናር ወደ።

እት ቀድየት ወጠን፡ መንጠቀት ወግዋሬ ክምሰልሁመ ቅደይ ካርጅ ለረከዘ ሸሬሕ ለህበ ሰፌር ነጋሲ፡ ለህሌነ ዲበ መርሐለት፡ - ፈዛዐት ውቅል፡ መትነዛም ትሩድ ወመሻረከት ውቅል ሰበት ትጠልብ፡ መዋጥኒን መዳሊቶም እብ ለትወቀለ እግል ለአክዶ መከረ።

እትሊ ለህሌናሁ ዘበን፡ ኤረትርየ መስኩበት ከርሰ ደማን እንዴ ረክበ ናይ ዐማር በራምጅ ትወዴ ክም ህሌት፡ መጥ-መጦር እሊ ህዩ፡ ሰላም ወመስኩበት መንጠቀትነ እግል ልትአከደ እት መብደአ እንዴ ደምነት ትሸቄ ወዶር ምህም

ተአገዴ ክም ህሌት አብርሀ።

መስኡል ቀደይ ቁንስልየት አሰይድ ክብረአብ ተወልዴ እብ ጀሀቱ፡ ከደማት ቁንስልየት ወሰፋየትቱ ገብእ ለህለ ጅህድ ለከስስ መብርሂ ሀበ።

መስኡል ቀደይ ሸዐብ ወጃልየት አሰይድ ኢሳቅ ምናሴ እብ ጀሀቱ፡ መሻረከት ናይለ ዲብ ሆላንድ ለነብር ኤረትሪ ዲብ በራምጅ ወጠን እንዴ ሐመደ፡ መሻሬዕ መዳርስ ቦርዲን እግል አትሻፋግ እብ ለትወቀለ እግል ልትከደም አትፋቀደ። መሻርከትመ፡ መትነዛሞም እንዴ አተረደው፡ ክም ዲመ ዶሮም ክም ወቅሎ አከደው።

ዐብደለ መ/ዐሊ. (መዐልም)

መረብ፡ ዲብለ ናይ ደንጎበ አምዔላት

ሓይሳም ቈርአት ሰፍሐት ምን ሰጅል፡ እለ "መረብ ዲብለ ናይ ደንጎበ አምዔላት" እበ ልብል ዕንዋን ነፈር ሀንደሰት ዐስከርየት ለዐለ ምናድል ህስቅያስ ውህበት ለደግመየ ወምናድል ሰለሙን ንጉሴ ዲብለ ቅሰስ ተጃርብ ንዳል ለልብል ክታብ ካቲመ ለከተብየ ቅሰት አማን ተ። ከእግል ዮም 6ይ ወናይ ደንጎበ ክፋል እግል ንርኤ፡

ዲብ መሓፈዘት ምድር ወዲ-ሰበረ ባካት ዐዲንፋስ ዕስኩራት ለዐለየ ክልኤ ፈሲለት ሀንደሰት 30.23፡ ጄሽ አባይ ዐረዘ እንዴ ሐድገየ ክምሰል ጌሰ ሐብሬ ክምሰል ረክበው ምድር እንዴ ኢጸብሕ እት ባካትለ መዲነት ሸፈት። ዲብ ዐረዘ ለዐለ መዐስከሩ እንዴ ሐድገ አስክ መንደፈረ ገይስ ለዐለ ጄሽ አባይ ላኪን ኢትሰርገለ፡ ምሕላፍ እንዴ ሐግለ እብ ተዐብ እብ እገሩ እት ልትመንቀሸ አቅበለ። ለዐሳክር መዐስከሮም እንዴ ሐድገው ክምሰል ጌሰው ግራሆም እግል ዐረዘ እምበል ሐርብ ለጸብጠወ አንፋር ሀንደሰት፡ እብ ቃብል እት ለአቀብሎ ክምሰል ረአዎም ስልሖም እግል ለአተክሩዎም አምበተው።

ለአባት-ጦር (ሸነግል ዐሳክር) "መምተለካት ሕኩመት እግል ሕኩመት ቱ ለልትሀየብ" እት ልብሎ ስልሖም እብ ከማሉ ስልሞ እት ህለው፡ መብዘሖም ለሸባን ላኪን መናዱቀም እት ክል አካን እንዴ ላከፈውቶም ለአቅበለው። ለትጸበጠ ጄሽ ክሉ ዲብ ሐቴ አካን ክምሰል ልትከወን ገብአ።

ፈሲለት ባውላይ ላሊ. እብ ግዲደ ለቀም እት ፈትሸ ትመዬት። ዐረዘ እግል ትእቴ ሑድ ክምሰል ተርፈየ ዲብ ዐረዘ ዋርድየት እንዴ አፍገረው ድዋራቶም ለዐቅቦ ለዐለው፡ ወግራሁ ፈሲለት ኦራል እት መጽእ ክምሰል ረአው እግል መስኡሊኖም ሐበረው። ቃእድ ስርየት፡ በርሄ ዐ'መ ወሜርሐት ፈሳይል አባይ እብ ድግማን ጄሹ እንዴ ነዘመ እግል ልህጀም አው ልህረብ ለመጽአ መስለዮም። በርሄ ዐ'መ "ክልኩም ሬድዮ ኢትድበኦ ዋርድየት ህዬ፡ እሊ. ዲብ ፈትሸ መጽእ ለህለ ጄሽ ብዝሐሁ አክል አዩ ክምሰል ገብእ፡ እንዴ ታብዐኩም ሐብሩኒ" ቤለ።

"ሰላሰ ለገብአ ዐሳክር ወሐቴ ኦራል እንረኤ ህሌነ። ጄሽ ደርግ ኢመስል። ቃኺ አው ሚሊሽ ሸንራይ እግል ኢልግበአ እንዴ አከድነ እግል ነሐብረኩምቱ።" ቤለው ለዋርድየት። እንዴ ኢለአድጎ ላኪን፡ ምናድሊን ክምሰልቶም አከደው። አንፋሮም ክምቶምመ አሌለዎም። "አንፋር ሀንደሰት ቶም። ፈሲለት ባውላይ ወቀበሌተ ጽርግየ እት ፈትሸ ትመጽእ ለህሌት" እት ልብሎ ህዬ እግል መስኡሊኖም ሐበረው። ለእግል መደት ረያም ለትፈናተው ውላድ ሐቴ ውሕደት እንዴ ትራከበው እብ ናይ ዐውቴ ሸዐር እት ሑድ እንዴ ትለዋለው ሑድ ሰዐመው። ሐቀሁ እብ ሰበት ሸቅሎም እግል ልትሣገው አምበተው።

"ምን እለ ግረ ለህለ ላተ ፈተሽኩሙ ትገበኦ? አስክ በርከ ለአተጀሀ ጄሽ አባይ እግል ልክረዕ ጄሽነ እብለ ገበይ እለ አስክ ባርንቱ እግል ሊጊስ ክምቱ ኢተሐበርኩም?"

"ለሐበሬነ አለቡ፡ ክምሰል በርናምጅ ምን ለህሌ ሕነ እግል ንፈትሹ እንቱም ዓርፎ!" ዲብ ልቡሎም፡ ማርቼድሳት ብዝሓት ምናድሊን እንዴ ጸዐነየ ጠበሸ ቤለየ። ናይ ክፈል-ጄሽ 70 ቃእድ ብርጌድ 20 ምናድል መሐመድ ኣድም ሻግራይ፡ ምን መኪነት እንዴ ትከረ ሰላም እንዴ ኢለአጸግቦም፡ "ጽርግየ ሰላም ህለ ማሚ ገበይነ ንዋስል?" ለልብል ሰኣል አቅረበ እቶም።

"መጸአ ክምሰል ህሌኩም ኢተሐበሬነ፡ ወቅት ሀብኩነ ምንገብእ አስክ ምለዐል ማይ-ጩው ለህሌት ሖርመት እብ ሸፋግ እግል ንፈትሸ እንቀድር"በልሰ እሉ በርሄ።

"ሚ ገብአኩም አስክ እለ እንዴ ኢትፈቱሹ ጸንሐኩም? ሕነ ወቅት አለብነ። ለረክበት ትርከበነ እግል ንሕለፍቱ!" ቀረረ ሻግራይ።

"አክል እሊ. ሻፍጋም ህሌኩም ምንገብእ ለሸክ ብነ እቱ ባካት ሐጨር ቱ። ጄሽ እግል ኢልትአዜ እንዴ ቤለ ብዕድ ሕርያን ክምሰል አቅረበ አተፈቀው።

ዓዳት ምናድል፡ "አነ እግል ሕለፍ እንተ ጽነንሕ!" ቱ። ቃእድ ስርየት በርሄ፡ "ክልኩም ዲበ ህሌኩም እተ አካን ጽንሖ፡ አነ ምስለ ኦራል እግል ኢጊስቱ፡ " እንዴ ቤለ ቀረረ። በርሄ ወአስራ'ለቃ ዮሴፍ ጀህት ምውዳቅ ጸሓይ ተሀርበበው። ለተርፈው አንፋር ሀንደሰት

ምኒን እብ እገሩ ልሕለፉ፡ መካይን እበይነን ለዐርየ።" ሕርያን ለገብእ ረአይ አቅረበ በርሄ።

"እዘም ምኒነ ምን ፈድለክ! በዲር እንዴ አንደፍኩሙ ወጸንሐኩም፡ አዜ ምን መኪነት ለልትከሬ ምናድል ይህለ፡ ሸፋግ ተትሐዜነ ህሌት!"

በርሄ ዐ'መ "በገ ሕነ እብለ ኦራል እንዴ በደርናኩም እግል ንሕለፍ፡ መካይንኩም አሰረ ዲብ ከይድ ለዐሬ፡ ምን አሰርለ ኦራል እግል ኢልፍገር ላኪን ሐብሮም።" ክሉም ዲብ ሻባይ እንዴ ገብአው እግለ ኦራል እት ለአተቅብሎ ለጄሽ እብ ሰላም እግል ልሕለፍ ደዐው።

ኦራል ገሌ ሸእ እንዴ ኢሳድፈ ማይ-ጩው ክምሰል በጽሐት፡ ጄሽ ለጸዐነ ማርቼድሳት ግራሁ ተለክ ቤለ። ምናተ መናሰበት ኢኪት ሳደፈት፡ ሐቴ ምን ምቀደም መረሐ ለዐለየ መካይን ምን አስር ናይለ ኦራል ሰበት ፈግረት ለቀም ኬደት። ዎሮ ምን ሳልፋይ ከፈራተ ህዬ እበይኑ ትሸለዐ። ዲብ ኣዳም ላኪን ሸበህ ኢገብአ ምንገብእ ለጀረ ደረር ክቡድ ይዐለ።

ግረ እለ ገድም ክሉ ጄሽ ምን መካይን እንዴ ትከረ እብ እገሩ አስክ ማይድመ እብ ሰዐይ መረሸ። መካይን እምበል ኣዳም እበይነን፡ ላኪን ህዬ እምበል ለገብአት ትግበእ ብቆት ዐረያሆም። ዲብ ማይድመ ክሉ ጄሽ እብ ሸፋግ ዲብ መካይኑ ተሣናቀበ ከ አስክ ባርንቱ ገጹ ትወከለ። ማሲ. ምድር እብ አሸሺ. እንዴ ወደ ባርንቱ ዔረ። ጄሽ ባርንቱ ክምሰል በጽሐ ዲብ ክልኦት ደንበር ትከፈለ። አንፋር ሀንደሰትመ እተ ክምሰልሀ።

* * *

ለዲብ መረብ ተረፍነ፡ ጃምዓሙ ለዐልነ ጄሽ ክምሰል ትፈንጠረ፡ እግለ ምን ግረ እብ ተዐብ እንዴ ተሣደለው ለዐሩ ለዐለው ዐሳክር ስልሖም ዲብ እንከሬ ምኖም አስክ ዐዶም ሌጠ እንሳሬሕ ዐልነ። እብ መረብ ለተዐደ ጄሽ ክሉ፡ ክሉ ሐድ 35,000 ገብእ። ዲብ ዮም 24 ማዮ ዲብ ልትመንቀሾ ለዐረው ሕዳም ኢገብአው ምንገብእ፡ ለትንከር መጅብ እት ልትወሔ ጌሰ። እብሊ. ህዬ ዲብ ኣሪ ናይለ ዲብ መረብ ክሳድ-ዕቀ ወእንደገርግስ ለዐለ መምተለካት አባይ ትፈረርነ። ምን ዐዲ-አቡን ለመጽአው አንፋር ምውፋር (መዋሰላት) ወገራጅመ ዲብለ ወቀይ ምስልነ ተሓበረው። ዲብ ምግብ ናይ እሊ. ወቀይ እሊ፡ ፈሲለትነ ዲብ ባካት ዐዲ-አቡን ወራመ ለዐለ መምተለካት እግል ተአክብ ግረ አቅበለት። ዲብ ራመ እት ህሌነ ህዬ፡ ጄሽ ሸዕቢ. አስመረ እት ተማመ ክምሰል ሐረረየ ትበሸርነ። ሐቆ እሊ. ዐፍሽነ እንዴ ጸዐንነ አስክ ዐዲ-አቡን አተጀህነ። ሸዐብ ዐዲ-አቡን አስመረ ክምሰል ተሐረረት ብሹር ሰበት ዐለ እብ ፈርሐት እት ልትሳረር ትከበቴነ። ዲቡ ለዐለ መምተለካትነ እት ነሐይብ እንዴ ትመዬነ ህዬ ፈጅራተ እሰቡሕ ምን ዐዲ-አቡን አስክ ኤረትርየ ትወከልነ።

ለምስል ክለ ፈርሐት - ሐቀ ተሕሪር ደቀምሐሬ ተኣምርተ ፈርሐትነ እበ ከሰትናሁ ዘብጥ - ምስል ወያኔ እግል ኢንትሓሜ እንዴ እምቤ ኢማነተን እንዴ ደብአነ ዓመሙ ለዐልነ ከላሺናትነ፡ ቢንቶ መረብ ክምሰል ተዐዴነ፡ ተበቦ እት መስል ርሳስ አስክ ዐስተር ከሸሐናሁ። ንጉስ ሀትሌስላሴ፡ ፈደረሽን እንዴ አፍረሰ ለቀርጨዩ "ሪበን"፡ ግረ ናይ 30 ሰነት ንዳል ደመዊ እብ ድግማን ተአሰረ። በዲፉመ ኤረትርየ ወአቶብየ ሐቴ ደውለት ይዐለየ። መዐሰላመ አቶብየ!

መዳግመት፡-

- ህዝቅያስ ውህበት፡
- ኮሎኔል አስመላሽ ጎይትኦም፡
- ሜጀር ጎይትኦም ዮሃንስ

(ቀበሌ)

ሰወር፦ ፈረዕ ሰወር

ዐማር ከዛናት ዲብ 35 ሰኔት

እሊ እብ መናሰበት መትዐያድ 35 ሰነት ሕርየት ለት-ዳለ፡ ዐማር ከዛናት ማይ ዲብ ኤረትርየ ለታይን ፍንቱይ በርናምጅ ቱ። ዲብ እለ ጥብዐት ናይ ዮም ህዬ 2ይ ወናይ ደንጎበ ክፋል እግል ንቀድም እግልኩምቱ። እሊ በርናምጅ ሰሕፊ ሰሌማን መሐመድ ሰዓድ ለአዳለዩቱ ቅራአት በኪተት፡

-ዲብ ኣቅሊም ምግብ ለትሸቃ ካዛናት ዶል እንርኤ፡ ብና ካዛናት ዲብ እሊ ኣቅሊም እሊ እት ዘመን እስትዕማር ጥልያን ዲብ ሰነት 1919 ዲብ ዓርበ-ረቦዕ ማይ ኣጉሳዕና እተ ትትበሃል ኣካን ኣንበተ። ማይ ኣግሳዕና እግል እስትህላክ ገበይ ባቡር እንዴ ትባህለ ክምሰል ኣንበተ፡ ሓቆሁ ላኪን ምን ሰነት 1930 አስክ ሰነት 1941 እግል ወጀዶት ማይ ሲቶ መዲነት ኣስመረ ወዓማር መስኖ ለከድሞ 12 ካዛናት ክምሰል ትሸቀው ምን መስኡል ብንየት ትሕትየት ብና ኣቅሊም ምግብ መሀንድስ ኣብርሃም ዳንኤል ለትረከበት ሐብሬ ተኣፍህም። ሓቆ እሎም፡ ዲብ ወክድ ፍዴሬሽን ወእስትዕማር አቶብየ 37 ካዛናት ወ 21 ኣሸራም እግል ሲቶ ሰካን መዲነት ኣስመረ ወናይ ከርስ ሐርስ መስኖ እግል ልክደሞ ተሸቀው።

ዲብ ሐልፈየ 35 ሰኖታት ሕርየት ህዬ፡ 44 ካዛናት ወ 24 ራህያታት ሐዳይስ ልትሸቀየ እት ህለየ፡ 17 ካዛናት ህዬ ኣትሳናይ ገበአ ዲቡ። ክም ፍገሪቱ ህዬ ቅያሰለ እብሊ ከዛናት እሊ ለትኽዘና ማይ፡ እብ 1.65 ሚልዮን ክዩቢክ ሜትር ክም ዘይድ ጋብእ ሀለ። እብ ዓመት ካዛናት ኣቅሊም ምግብ 28.3 ሚልዮን ክዩቢክ ሜትር ቅያሰ ማይ እግል ልኬልል ለቅድር ቱ።

እብ ክምኩም እት አቅሊም ምግብ ሐድ 90 ካዛን ወ 45 ሸርም ሀለው፡ ዝያድ 69 ሚልዮን ክዩቢክ ሜትር እግል ልከዝና ቀድሮ። ምን እሊ ካዛናት ለ78 ካዛን ለኬለለዉ ማይ ዲብ ዐማር መስኖ፡ ለ 12 ካዛን ለኬለለዉ ማይ ህዬ እግል ሲቶ ሰካን መዲነት፡ ለ 45 ሸርምመ ዲብለ ተፈናተ መናፍዕት ወሲቶ ንዋይ ክም ከድም ሙሀንድስ ኣብርሃም ዳንኤል ዲብ እብ ክቱብ ለነድአየ ዲብነ ሐብሬ ወዴሕ።

እብ አሳስ ሐብሬ ሙሀንድስ ኣብርሃም፡ እሎም ሐቆ ሕርየት ለትበነው 44 ካዛን ወ 24 ሸርም፡ ምስለ በዲር ሸቁይ ለዐለ ከዛናት እብ መስኖ ልትዐመር ለዐለ አርድ ምን 232 ሄክታር፡ ዲብ 2000 ሄክታር ወቁል ሀለ። እሎም ከዛናት ወአሸራም፡ ካዛን ቶከር እንዴ ኢትሓበር እቶም፡ ዝያድ 480 ሚልዮን ከለፈው። እብ ዓመት ዲብ እለን ለሓልፈየ ሰኖታት ሕርየት ዲብ ምዴርየት በሪኽ 11 ካዛን ወሰለሰ ሸርም ልትበነው እት ሀለው፡ 7 ህዬ ኣትሳናይ ገበአ ዲቦም።

ዲብ ምዴርየት ጋላ ነፍሒ 21 ካዛን ወ 8 ሸርም ልትበነው እት ህለው 6 ህዬ ሰነው። ዲብ ምዴርየት ሰረጀቃ 9 ካዛን ወ 7 ሸርም ትበነው ወ 2 ህዬ አትሳናይ ገብአ እሎም። ዲብ ምዴርየት ኣኽርያ 3 ካዛን ወ 6 ሸርም ልትበነው እት ሀለው፡ 2 ህዬ ሰነው። ምን እሎም ለትሸረሓው ካዛናት ዝያድ 60 ለገብኦ ዓሳታት ጥዑም ማይ ልትፋሬ እቶም።

ሰበት እሊ እግል ኣግማም ለልሄርር ኣሳስ ዐማር ለልአነጽፌ፡ እብ ለ ደረሰት ገበይ ለቅጥረት ቅጥረት ማይ ዲብ ካዛናት ወእት ከርስ አርድ እብ ከዘኖት፡ ማይ ለልትኬልል እቡ ብሰር ሰብት ሸቄነ 'ቱ፡ ዮም ለብዝሓ ሸዐብና ናይ ማይ ረህየት ራክብ ለሀለ። እግል መሰል 10 እዳረት ደዋዬሕ ለትከምክም ምዴርየት ለጎ ዐንሰበ፡ 10 ካዛን ብኡያም እተ ክም ሀለዉ እት ኣወላይ ክፋል እሊ በርናማጅ ሻርሓም ዐልና። ምዴርየት ለጎ ዐንሰበ ኣቅሊም ጋሽ ባርካ ለተቤዕ ምዴርየት ተ።

ዲብ ኣቅሊም ዐንሰበ እግል ንትዐዴ፦ ብነ ካዛናት እት ኣቅሊም ዐንሰበ ዲብ እለን ለሓልፈየ ሰኖታት ሕርየት ከፎ መስል፤ ናይ ዶሉ መስኡል ቅስም ሐርስ ወአርድ ኣሰይድ ገብሬመስቀል ተወልዴ፡ ዲብ ሓልፈየ ሰኖታት ሕርየት ዲብ ኣቅሊም 141 ካዛን ወሕዳም ኣሸራም ክምሰል ትሸቀው ለሓብር። ለበዝሓው ምን እሎም ዲብ ኣቅሊም ዐንሰበ ሸቁያም ለህለው ካዛናት ወአሸራም ለልትኬለል ቅያሰ ማይ፡ ዝያድ 100 ኣልፍ ኩብክ ሜትር ገበእ እት ሀለ፡ ሕዳም ህዬ ምን ተሓት 100 ኣልፍ ክዩቢክ ሜትር ለጸብጦ ቶም።

እሎም ከዛናት እብ ሐት ሐቴ ልትገንሖ እት ሀለው፡ ዲብ ምዴርየት ዓተከሌዛን 16፡ ዲብ ምዴርየት ዒላ በርዕድ 31፡ ዲብ ምዴርየት ከረን 19፡ ዲብ ምዴርየት ሓጋት 16፡ ዲብ ምዴርየት ሓል-ሓል 16፡ ዲብ ምዴርየት ገለብ 14፡ ዲብ ምዴርየት ሓመልማሎ 12፡ ዲብ ምዴርየት ሀበሮ 8፡ ዲብ ምዴርየት ኣስማጥ ህዬ 9 ካዛናት ወኣሸራም እንዴ ትበነው እግል ኣዳም ወንዋይ ክድመት ማይ ሲቶ ለሃይቦ እት ሀለው፡ ዲብ ዐመሮት ንኡሽ ጀራዲንመ ተረት ውቅል ክም ቦም፡ ምን ቅስም ሓርሰ ወአርድ ኣቅሊም ዐንሰበ ለትረክበት ሐብሬ ተአፍህም።

ኣቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ፡
-ዲብ ኣቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ዲበ ሓልፈየ ሰኖታት ሕርየት ለትበነው ካዛናት ዕልቦም 26 ቱ። ቀድም ሕርየት ዲብ ምዴርየት ነቅፈ ክልኦት ከዛን ነኣይሽ ክም ጽንሓው ለልትፈቀድ እት ገብእ፡ ለ26 ካዛን ላኪን ሓቆ ሕርየት ለትበነው ቶም። እሎም ከዛናት እሎም፡ ዲብ ምዴርየት ነቅፈ 10 ከዛን፡ ዲብ ምዴርየት ኣፍዐበት 4 ከዛናት ወብዕድ እብ መሽከፍ ውሒዝ ሕዱ'ድ ዐማር መስኖ ለገብእ እቱ፡ ዲብ ምዴርየት ግንዳዕ 7፡ ዲብ ምዴርየት ቅሮረ 2 ፡ ዲብ ምዴርየት ኣዶብሐ ህዬ 2 ከዛን ቶም። እሎም ልትዘከሮ ለጸንሓው ከዛናት ኣቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ምን 30 ኣልፍ ኣስክ 500 ኣልፍ ሜትር ክዩብ ሰድ ማይ እግል ልኬልሎ ለቀድሮ ክም ቶም ምን መስኡል ቅስም ዓቂብ ማይ ወትርበት ወዐማር መስኖለ ኣቅሊም ኣሰይድ ሕሩይ ዮውሃንስ ሀይሌ ለረከብናሀ ሓብሬ ተኣፍህም። እሎም ከዛናት እሎም አስክ ኣዜ እግል ሲቶ ኣዳም ወንዋይ ለክድሞ ቶም።

ዲብ ኣቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ፦ ኣቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ 4 ምዴርያት ለክምከመ ኣቅሊም ቱ። እሊ ኣቅሊም እሊ ፋዬሕ ጋድሞታት ምንመ ቡ፡ ሕፍን ሓለት ጀው ለትትርኤ ዲቡ፡ ንዙም ወቅት ለበ ዝላም ለኢትዘልም እቱ ሰበት ቱ፡ እግል ልትዘከር ለቀድር ወራታት ሐርስ ኣለቡ። ለአግደ ዝሕረቱ ህዬ ናይ በሐር ቀየሕ ጨወት ወዓሰ ቶም።

ምን ወክድ ሕርየት እንዴ ኣንበተ ላኪን፡ ዲብ ገሌ ደዋይሖታት ምዴርያት ክምሰል ማሼላ ወዲሸራብ ኣዝረአት እግል ልተታቴ እምቡት ሀለ። ዐማር ሓመሊት ወፍሬታትመ እምቡት ዲቡ ልተርከብ። ዲብ እለን ቀሩባት ሰኖታት ህዬ 3 ነአይሽ ከዛናት 2 ዲብ ምዴርየት ምግብ ደንካልያ፡ 1 ህዬ ዲብ ምዴርየት ግብለት ደንካልየ እንዴ ትበነው ክድመት ለሀይቦ ሀለው።

ዲብ እለን ለሐልፈየ ሰኖታት ሕርየት ዲብለ ሰሰ ኣቃሊም ኤረትርየ ዓም ዕልብ ለትበነው ከዛናት ወኣሸራም ዝያድ 1150 ቶም። ዲብ እሎም ከዛናት ወኣሸራም ለፈግረ ማል ኣምኣት ቢልዮናት በጼሕ። ዲብ ብነእ እሎም ከዛናት ወኣሸራም ለአውቃ ኣምር፡ ነሓር ወኣላት እብ ሰላዲ ዶል ልትርኤ ህዬ፡ እብ ቀሊል ለልትተምን ኢኮን። ሰበቡ ህዬ ከዛን ዲብለ መስለከ ኣካን ለልትሸቄ ኢኮን። ኣስልፍ ከዛን ዲብ ኣዩ ደዋይሕ ምን ልትሸቄ መንፈዐት ዛይደት ለሀይብ፡ እግል ትሓሬ ወትፈርግ ብዞሕ ትትዕብ። ዲብለ ከዛን ለልትሸቄ እተ ኣካን ለልዐይር ማይ ዋጅብ ሕፍዝ ገብእ እቱ። ለልትበኔ ከዛን እግል ዐማር መስኖ ቱ ወለ ብዕድ ጋራት እግል ልክደም እብ ተፍሲል ልትዳሌ። እሊ ናይ ጂኦሎጂ ሕፍዝ ሐቆ ገበአ እግሉ፡ ለአርድ ለዲቡ ልትብኔ ሀለ ማይ ለልሓልፍ ሱጡር እግል ኢልግባእ ናይ ዕልም አርድ ሕፍዝ ገብእ እቱ።

ዲብ እሊ አስክ ኣዜ ልትሸራሕ ለጸንሐ ክቡድ ወለተሓበለከ ወቀይ እንዴ አግደው ብናእ ከዛናት ክም ልትዐወት ለወደው ፍራሰ ቅዋት ድፋዕ ኤረትርየ ወናይ ወጠን ሸሪካት ብናእ ክምሰልቶም እግል ልትዘከር ወጅብ። ፍገሪት እሊ ህዬ እብ ዕን እንርእዩ ወምን ኬሩ ንትመወን ሀሌና።

እብ ፈድል ለትበነ ከዛናይ ወእሸራም እትሊ ወቅት እሊ ሐንቴ ከርሰ አርድ ማይ እንዴ በርከተ፡ ሐን ከዛናት ለሀለ መሓዝት ወኣወድግ ማይ ሰበት ዘረ ለትፈናተ ዐማር መስኖ ገብእ እቱ ሀለ። መዋጥኒን ክልኤ ኣው ሰለስ ዶል ዲብ ሰነት እግል ለኣፍሩ ቀድረው። እብ ኢረኪብ ማይ ልትጀረሰ ለዐለየ ዐዶታት፡ እትሊ ወክድ እሊ ማይ ዲብ አፍያቱ እግል ልርከበ ቀድረ። 35 ሰኖታት ሕርየት ህዬ፡ ዲብ ጃንብ ዐማር ወቀይ ትሩድ ክም ትሰርገለ፡ እሊ ልትቀደም ለጽንሐ እንጃዛት ሰሜዕ በሲር ቱ።

ሐቴ ምን ሓይስ ርኢስ ኢሰይያስ አፍወርቂ ለቤለየ ዝዐት እንዴ ኣትፋቀድኮ እግል እትሳራሕ ምንኩም። ሐቴ ዶል፡ “ዲበ ሓልፈየ ሰኖታት ቅዙር ተጃርብ እንዴ ረከብነ፡ እግል ዳይም ዐቦት ለሔሰ ኣሳሰ እግል ነአትዳሌ ቀደርነ፡ ኣስክ አዜ ለሰርገልናሀ ሹቅል እግል ደሚርነ ለረዩሕ ወለለአትግኤዕ ምንመ ቱ፡ እቡ እንዴ ኢንትፈጋዕ፡ ናይ ዐማር መሻርዕና እንዴ ኣሌሌና፡ እብ ፋይሐት መሻረከትና እብ ገያደት ገጽ ቀድም እግል ንሄርር እብ ነሻጥ እግል ንሸቄ ወጅብ፡” ብህል ዐለ።

እብ ኣሳሰ እሊ ህዬ ኩሉ ለለዐናቅፍ ጅርቤታት እንዴ እንጋብሀ፡ ሳባትነ ደማነትነ! እት እምብል፡ ምኒነ ለለኣትሐዜ እግል ኒዴ፡ ዲብ እሊ ዕልብ 35ይ ዒድ ሕርየትና ገለድነ ነሐድስ።

ባነ ተዕሊም

ዑመር ኢብራሂም ወህወይዳ መሐመድሰዒድ

እብ ውዛረት ታዕሊም እት ክል-ክልኤ ሳምን ለትዳሌ

ዕ ል ም

ከአፎ ነሐስብ፡-- ፈልሰፈትነ ከአፎ ትመስል

አፍካር ምህም ቱ፡ ደአም እብ ክሱስ አፍካር ወከአፎ እንፈክር ኣመሮት ምህም ቱ፡፡ ፍክረት ክም ትከበትነ ሐንገልነ እብ ሰበተ እግል ልሕሰብ ለአነብት፡ ሐቆሁ ህዬ መንፈዐት ናይለ ፍክረት እብ ቀር ፈትሽ ወመርምር፡፡ ለፍክረት ሐቆ ትከበትናህ ህዬ ለናቄሕ ክፋል ሐንገልነ እንዴ ነስኣዩ እት ቃፍል ክፈል ሐንገል ለሓልፈ፡፡ ቃፍል ክፋል ሐንገልነ ሐቆ መጽአቶ ክም ዝሕረት እት አካን መክዘን ለአበጽሐ፡፡ እብ ድድ እሊ ለፍክረት ሐንገልነ ሐቆ ኢትከበተየ እት ቃፍል ክፋል ሐንገል እንዴ ኢለአበጽሐ እባሀ ትትረሳዕ፡፡ እግለ ሐንገልነ ለትከበተዩ ሕሳብ እት ርሕነ እንዴ ሰብቀ አሳስ ስርዐት እምነትነ፡ ፈልሰፈትነ ወመንበረትነ ገብእ፡፡ እብ ክሉ ቀልብነ እንዴ ትከበትነ ህዬ ንትሓፈዝ እቶም ወእት ፍዕል እንትርጅሞም ወንትናበር እቡ፡፡

ክሉ አዳም መትፈላፍሳይ ቱ፡ እግል ሚ ምን እንብል ነአምሮ ወኢነአምሮ ናይ ኖስነ ፈልሰፈት ብእነ፡፡ ፈልሰፈት ምን አየ ትመጽእ እተ ልብል፡ ምን ከርስነ አውመ ምን ብዕዳም ለደረስናህ እግል ትግባእ ትቀድር፡፡ ሐቆ እሊ ምስል መናበረትነ ነአትመሳንየ፡፡ አፍካር እተ እነብረ ሓያት እብ ነዘር እግል ንንበር ወእት ፍዕል እግል ንትርጅሙ ሰዱነ፡፡

እበ ለትከበትካሁ ፍክር ቱ ህዬ ለትነብር፡፡ ክል ነፈር ፍሬ አፍካሩ ቱ፡፡ አፍካር እምነት እንዴ ገብአው አትሐዘዮት ለቦም ለገብኡ፡፡ እበ ምን በረ ናይ ብዕዳም ለመጽእ አፍካር ትትመራሕ ሐቆ ገበእከ፡ በህለት እበ አፍካርም ሐቆ ትመረሕከ ከመ ህቶም ለለሐዝዎ ነፈር ትገብእ፡፡ ዎሮ ጋር ብዞሕ ዶል ትሰምያ ገበእከ ምን ገብእ ተአምኖ ወሐር ትለምዶ፡ ሐቆ ወቅት ህዬ ናይ ሐያትከ እንዴ ወዴካሁ እቡ ትትናበር፡፡ አዳም ሰሩ ሕሳብ ለአሰብቅ እትከ ወእቡ ክም ተአምን ወዴከ፡፡ እበ ሕሳቡ ወእበ ህቱ ልብለ ወለሐሰበ ሐቆ ግስከ ናዩ ወዴከ ወናዩ ትገብእ፡፡

ሐቴ ዶል እት ሓጀት ሐቴ ሐቆ አመንከ ፍንቲት ተጅርበት ገብእ እግልከ፡ ሰበቡ ህዬ ምን እለ ወሐር እግል ሓያትከ እብሊ አፍካር እሊ እንዴ አተንከብከ ትመረሐ፡፡ ለበዝሐ ወቅት ሓያትከ እበ ምን ከርስከ ለልትበገስ አፍካር እንዲኢኮን እበ ምን በረ በረ ትርእዮ ኢኮን ለትመረሐ፡፡ እሊ ሰበት ገብኣቱ ህዬ ፈልሰፈት ምን ግንሐት አው ርእየት ትደቀብ ለእንብል፡፡ እግል አፍካር ህዬ እበ ምን በረ በረ ትርእዮም እንዴ ኢገብእ እበ እት ጅወትከ ለህለ፡ እት ሐንገል ክዙን ለሀለ ጅሀት ነዘር ፈልሰፈት ትርእዮም፡፡ ከእብሊ ቱ እስዎ ጅንስ አፍካር ትትከበት እግል ተኣምር ለብከ፡ እግል ሚ ሴድየት ወዴረት ላቶም አፍካር ሰበት ህለው፡፡

እብ እንክር ብዕድ ለንትከበቶም አውመ ህዬ ለእንሰምዮም አፍካር/ አፍካር ኔፍዐት ወዴረት ቶም፡፡ እግል መሰል ዋልዴ እግል ውላ'ዶም እብ ክሱስ ሕሸመት ፡ኤማን ወአደብ ለከሰሰ እግል ለአድሩሶም ቀድሮ፡፡ እሊ ህዬ እግለ አጀኒት እት ልቦም እግል ብዞሕ ሰኖታት እግል ልጽናሕ ቀድር፡፡ እሊ ኔፍዓይ ፈልሰፈት ቱ፡፡ ምን እሊ እንዴ ትበገሰው ምጅተምዓት እግል አጀኒቶም፡ እብ ክሱስ ታእሪክ፡ ሕሸመት፡ ሰደይት እግል ግድዓም ወብዕድ ውዳይ ሰን ለአደሩሶም፡፡ እሊ ቱ ህዬ ጥዉር ምጅተማዕ ለበኔ፡፡

ብዝሓም ምን እና መትከትለት ክም ሕነ ነአምር፡፡ ለመሬሕ ሑድ ወለ ልትመራሕ ብዞሕ እግል ልግባእ ጠቢዒ ሰበት ቱ፡፡ ለበዝሐ ስርዐትመ እሊ እት ወግም እንዴ አታ ብዝሓም መትከትለት ወሑዳም ሜርሐት እንዴ ወደ ቀርር፡፡ ስርዐት ስያሰት፡ ስርዐት ሕኩመት፡ ክሉ ለእግለ ገብአ ልግባእ፡ ናይ ድሞቅራጢ በሎ፡ ወለገብአ ሑዳም ክም መርሐ ወብዝሓም ክም ልትከተሎ እንዴ ገብአ ልትዳሌ፡፡ እሊ ሰበት ገብአ እግል ኢንምራሕ ክም ኢናይነ እንዴ ሐሰብነ ሜርሐት እግል ንግባእ ኢነሐዜ፡፡ ስርዐት ታዕሊምነመ መትከትለት እግል ንግባእ ለአደርሰነ፡፡ ብዝሓም እት ለገብአ መራክዘ ለእንሸቄመ እግል ንሽቄ ወመትከትለት እግል ንግባእ እንዲኮን ለመራክዘ እግል ንምራሕ ወናይነ እግል ንውዴ ኢለአደርሱነ፡፡ እብ ከአፎ ሜልካይ መራክዘ ወረአስ-ማሊ ትገብእ ለልብል ድራሳትመ ሑድ ቱ፡፡ ኬስአት ማል ሜርሐት እግል ልግብኡ ቀሊል ቱ፡፡ እግል ልምርሑ ቀድሮ፡፡ ክስአት ማል ኣዳም ሀውየቱ ክም ፈረገ፡ ሕልሙ እግል ልተባዕ አው እግል ለሐቅቅ ክም አንበተ ለአነብት፡፡ ሐቆ እሊ ህዬ ሜልካይ መርከት ትገብእ፡ እቅትሳት ልዐቤ ወክእነ ለመስሎ አንፋር ሐቆ በዝሐው ወጠን ልትበኔ፡፡

መዳርስነ ደረሳህን ሜርሐት እግል ልግብኡ እት እቅትሳድ ወጠን ዶሮም እግል ለአግዱ ለአደርሰ ገብእ?---- ኢመስለኒ ደአም ደረሰ ፈዳብያም ሻቃላ እግል ልግብኡ ዲ ለአደርሰ፡፡ ወለ ዋልዴንመ አጀኒቶም ሸቅል ሰኒ እግል ልርከቦ "መዳርስ ወመደርሲን ለልብሉኩም ሰምዑ ሌጠ" እት ልብሎ መክሮ፡፡ እሊ የአምር ቱ፡፡ ዋልዴን እግለ ብዞሕ እግል ለአፍሬ ለቀድር ሒለት ወምራድ አጀኒቶም እንዴ ኢልትፈሀሞም ጨቁጦ፡፡ ሜርሐት ክም ገብኡ ሐቆ እግለ ኢሐበርናሆም፡ መትከትላይ ግባእ ለልብል አፍካር ክም ለአምኖ እንወድዮም ህሌነ በህለት ቱ፡፡ ክም ኣቅሕሞተት እብ ሐቴ ገበይ ጊሰት ተጠውር ሰበት ኢለአመጽእ፡ ለነፌዕ ወለ ኢነፌዕ አፍካር እግል ንፈርግ ብነ፡፡ እንዴ ፈረግነ ለነፌዕ ፈልሰፈት እት ረአስ አጀኒትነ ወረአስነ ንከዝን ከንትነፋዕ፡፡

"እብ ከለጥ ለደርሰ ጅነ፡ በዲ ቱ" ልብል ጆን አፍ ከነዲ፡፡ ሰበት እሊ መናህጅነ ክልዶል እግል ልትሐደስ ወምስል ተጣውር ለልትመጣወር እግል ልግባእ ለአስትህል፡፡ እብለ ገበይ እለ ለትበነ ፍክር ለቡ ደረሳይ እት ብነ ደውለት ድቅብት ወዐባይ ተረት ቡ፡፡ እሊ ሰበት ገብአ እት ሰነት 2002 ሕኩመት እርትርየ ሐዲስ ስርዐት ምህሮ በህለት ደረሳይ ለአመግበ ገበይ አድረሶት ትአነበተ፡፡ ዎሮ ምን እሊ መንህጅ እሊ ሴድያይት ገበይ አድረሶት እት ፈስል (constructivism in the class) ለትብል ፈልሰፈት ተ፡፡ እለ ሓዳስ ፈልሰፈት አድረሶት፡ እግል ደረሳይ ሕርየት ለትህይብ፡ ደረሰ ኖሶም እብ ንየቶም ክም ልትበገሶ ለትወዴ ፈልሰፈት ተ፡፡ እብ አሳስ እሊ መደርስ አራእ ደረሰ ለሐሸም ወእብ ሕርየት እግል ልሸዐሮ ሰዴ፡፡ እምበልሁመ መደርስ፡ ደርሳሁ ናይ ቅድረት ፍክር ወመትመራማር ክም ረክቦ ሰንድ፡፡ እት ኣክር ህዬ ደረሰ እት ታዕሊሞም ታመት መስኡልየት ረፍዐው፡ ታዕሊም ህዬ ተርጀመት ወአምር ለቡ ገብእ፡፡

ተረት ፈልሰፈት እብ ሸሬሕ ሐቴ ዮም ኢተምም፡፡ እብ ናይ ብዕዳም ፈልሰፈት ለልትመራሕ ምጅተማዕ ርሑ ኢፈርግ፡፡ እብ ናዩ ለኢገይስ ምጅተማዕ እበ ተህየበዩ ገይስ እንዲኮን እበ እብ ክልቀት ረቡሁ ለትህየበቱ ቅድረት ኢገይስ፡፡ ብቆዕ እት እንቱ ገድም በህለት ቱ፡፡ ፈልሰፈት ጊጊት እት ብንየት ፍክር ወድ-ኣዳም እብ ቀሎ-ቀሎ ለትትርኤ ኢኮን፡፡ ለኢልትዋገም ዋይዲብ ትወዴ፡፡ እብለ ገበይ እለ ለጌሰው ምጅተምዓት ርሖም እንዴ በዴት ምኖም ጡን ጡን ገብአው፡፡ ርሖም ኢፈርጎ ወብዕዳምመ እግል ልፈሩጎም ኢቀድሮ፡፡ ከለትነፈዐነ ፈልሰፈት እንዴ ሐሬነ ለነፈዐነ ፍክር ንጠውር፡፡

መበገስ ዔማት "እንታ ሜርሓይ እንተ!" ለልብል ክታብ፡ ኬትባይ ዶክተር ማይልስ ምንሩ)

መተርጅማይ፡ ዑመር እብራሂም

ሐብሬ

ሓይሳም ቄርአት፡ እግል ትሻርኮ ምስልነ ወረአይክም እግል ተሀቡነ ሰእየትነ ዐባይ ተ፡፡

ዕንዋንነ ውዛረት ታዕሊም ወሳእል እዕላም፡፡

ዕልብ ተለፉን 114991 ወዕልብ ቡስጠት ህዬ 609 ቱ፡፡

አ ድ ጋ ማ ት

እሊ ርክን እሊ እንዴ ለአትፋጌዕ ወለአደርስ አድጋማት ናይ በዲር ወእዜ ለልዳሌ ዲቡ ርክን ቱ፡፡

"ድግም መስሚራዩ ሚ ትደረረ፤ ለትብል ሰሬረት"

እለ ሰሬረት እለ ምስል ወልደ ዐለት ወለወልደ ሰሙ መስሚራዩ፡ - መስመር፡ ትትበህል፡፡ ህቱ ገበይ ጌሰ ወሐር ዲብ ዎሮ ዐድ ትመየ፡፡ ወለዐድ እባ-እበሁ እንዴ ኢለአደሩሮ ቀትለዎ፡፡ ወእሙ እብ ገሀይ ናይለ ወልደ ዲብ ተሐዘነ፡ ሞተት ወለነፍሰ ሰሬረት ገብአት፡፡ ከአስክ አዜ ላሊ-ላሊ አስክ ምድር ጸብሕ መስሚራዩ ሚ ትደረረ ትብል ትትመዩ ህሌት፡፡ ወለክርንተ ክምሰልሁ ትትሰማዕ፡፡ ወእብሊ ምስምስ፡ ለስመ መስሚራዩ ሚ ትደረረ ትትበህል፡፡

(ምን አድጋማት ቀዳምያም)

መ ጤ ጣ ም

እሊ ርክን እሊ ለትፈናተ አርእስ፡ መዋዴዕ ወመዕሉማት ምን ለትፈናተ ዓያን ለልዳሌ ዲቡ ርክን ቱ፡፡

እብ ክሱስ አሰዩፍ ሚ ተአምሮ ገብእ? ዮም 5 ምን ጅንስ አሰዩፍ ወምን ተሐቶም ለልትረከብ አጅናስ ህዬ ተአምሮ ገብእ?

1. አፍርንጂ
 - አፍርንጂ ሰናሪ
 - አፍርንጂ ሰሌማኒ
 - አፍርንጂ ጻሊም
2. መሃዊ
 - መሃዊ ጽኖዕ
 - መሃዊ በሐር
3. ካር
 - ካር-ድቡእ
 - ዓርባይ
4. አቡ-ትዕስ
 - እሊ ጅንስ ከለል ቱ
5. ቦንካይ
 - እሊመ ጅንሱ ሰኒ ከለል ቱ

(ክታብ ጃህ ገጽ. 279)

English tips for Elementary students

Complete the sentences using the words in the table below

forest	climbs	English	festival
mix	accident		

1. There was a ______ in Expo last summer.
2. Ali __________ to the tree.
3. My favourite subject is _______.
4. In the ________ there is a lot of trees.
5. The police arrived soon to the ________ of cars in the road.

ርክን ርያዶት ሐንገል

እሊ ርክን እሊ ለትፈናተ እግል ሐንገል ለለአትሐሶሴ ሰኣላት ወመሳእል ለልዳሌ ዲቡ ርክን ቱ፡፡

ሰኣል ዮም

1. እት ሰላዲ ነቅፈ እተ ውራቀ ከም አርቃም ሀለ፤ ሰመዮም፤
2. 5 ሰንቲም እብ ህግየ ትግሬ ሚ ልትበህል፤
3. 10 ሰንቲም እብ ትግረይት _______ ልትበህል፡፡
4. ክልኤ ጅኔሕ ከም ነቅፈ ቱ፤
5. ምእት ጅኔሕ ከም ነቅፈ ተ፤

በሊስ

1. ህሁ ሪቆዎ ሰቀህቡ፡፡ ሰዎቆ ሪሀ ፡ 1፡ 5፡ 10፡
20፡ 50፡ ወ100 ቁፅሪ፡፡
2. ተፀጋዒቱ፡፡
3. ዓገበ፡፡
4. 20 ቱ፡፡
5. 1000 ነቅፈ ቱ፡፡

ኢቦለ፡ ረዩምነ እት እንቱ ድፋዕነ ዱሉይቱ

ስእሊ ክብሮም ጸሃየ

እድንያይት መነዘመት ዓፍየት WHO እት ዮም 15 ማዮ 2026 ዲብ ዲሞቅራጥያይት ጅምሆርየት ኮንጎ ወኡጋንደ ሕማም ኢቦለ ክም ትረአ ዲበን ምን ሐበረየ ዲብ አምዕል እንዴ ትበገሰት ዮም 16 ማዮ ለሕማም እድንያይት ፈርሀት ክምቱ አወጀት። እብ አሳስ እሊ ክለን ድወል ዐለም ከአፎ ክም ነግየ ምኑ እግል ልባሰረ/እግል ልኤትነ እት ሽቅል ሀለየ። ኤረትርያመ ሐቴ ምነን ሰበት ተ፡ ውዛረት ዓፍየት ለለአትሐዜ በራምጅ ዳፍያት እፍግርት ክም ሀሌት እት ውዛረት ዓፍየት ሙዲር ፈሬዕ መራቀበት ሕማማት ዐደዮ ዶ/ር ኣርኣያ ብርሃኔ ሐበረ።

ሕማም ኢቦላ፡ እግል ሰልፍ ኢነት ዲብ ሰነት 1976፡ 2007፡ 2012 ርኡይ ቱ። አዜ እት 2026 ዲብ ዱሙቅራጥያይት ጀምሁርየት ኮንጎ ወኡጋንደ ሀዩ እብ ጂል 'ቫይረስ ቡንዲቡግዮ'እብ ሽክል ገሸለት ቀንጸ።

ዶክቶር እብ ሐበረየ ለእብ ዎሮ ምን አንዋዕ ኢቦለ ቫይረስ ላቱ አዜ ልዝህር ለሀለ 'ቫይረስ ቡንዲቡግዮ' ትልዔ ለሀሌት ገሸለት ለታቤዕ ወለለአትሐዜ ምስዳራት ለትነስእ ወጠንያይት ልጅነት ክውንት ሀሌት።

እብ ዓመት ዶል ልትረኤ ኢቦለ እት ወድ-አዳም ሕማም ቄትላይቱ፡ አስክ እለ ለብዙሕ እሙር ሰለስ ኑዕቱ፡ ኢቦለ/ዛየር ቫይረስ፡ ሱዳን ቫይረስ ወቡንዲቡግዮ ቫይረስ። እብሊ ሕማም ለትረከበው ምን 25 አስክ 90 ምእታይት መይቶ። ደወ ሀዬ አለቡ፡ ፍድኢትመ እምበል ኢቦለ ቫይረስ ለክልኦት ብዕዳም ስኑዕ እግሎም ኢሀለ። ምናተ ለሕሙም አጊድ እት ሐኪም ሐቆ በጼሕ ሐዘ ለለአበርድ ምኑ ደወ፡ ምን ነሻፍ ለለአድሕኑ ፌሻይ፡ ነፍሱ ደቅብ መዳፈዐት አምራድ እግል ትውዔ ለነፌዕ ቅዘ እግል ልርከብ ሰበት ቀድር እተ ትኬለመት ደረጀት እንዴ ኢበጼሕ ናይ ሐዮት በክቱ ዐቢ ቱ።

እት ጅምሆርየት ኮንጎ እት ሰለስ አቅሊም እት ኡጋንደ ሀዬ ዲብ ሕዱድ አማክን ሀለ። ዲብ ኮንጎ 48 ነፈር ሞተው፡ ዲብ ኡጋንደ ላተ ለተከደት ሞት ናይ ዎሮ ነፈርተ።

እብ አሳስ እሊ ለዲብ አወላይት ብቆት ለሀለየ ሰልፍ ኮንጎ ወአሰረ ዩጋንደ ገበአ እት ሀለየ፡ እት ካልእ ደረጀት ለልትረአየ እብ ምድር ለልትጋወራሀን ግብለት ሱዳን፡ ኬንየ ታንዛንየ ርዋንደ ገበአ እት ሀለየ እት ሳልስ ደረጀት ብቆት ገሸለት ለልትረተበ ሀዬ ሱዳን፡ አቶብየ፡ ሶማል ኤረትርየ . . . ሰበት ገብአ ኤረትርየ ምን እለ ገሸለት እለ ረያም ሀሌት ምናተ እግል ልምጻአ ለሀለ በክት በሕቱ በህለት ኢኮን።

አስክ እለ ለትረአ አለቡ፡ እት ናይ ቀሩብ አግዋርናመ ርኡይ ኢሀለ፡ ሰበት እሊ አግደ ሽቅል ውዛረት ዓፍየት ለሕማም እግል ኢልእቴ ከሬዕቱ።

ሰበቡ ሀዬ፡ ሐረከት ናይ አዳም ክል ሰበት ሀሌት፡ ምን እለ ብቆት እለ እግል ንድሐን መከረይ ጥያራት መራቀበት ትርድት ትገብእ እቱ፡ ደለ አተ ሐዘ ልትቀየስ፡ ምን አየ ክም ትበገሰ ተእሪኩ ልትሰጀል። ለገብአ ለለአትሸክክ እሻራት ትረከበ ምንገብእ ሀዬ፡ እግሉ ለትየመመው ሰብ ምህነት ዱሉያም ቶም፡ ዲብለ ልትረዔ እተ አካን በጼሕ።

ሕማም እት ዐድ እግል ኢልእቴ ለገብእ ወራታት

1 መትነዛም = ውዛረት ዓፍየት መቅደረተ እንዴ ነዘመት ለጅነተ ክውንት ሀሌት። እግል ሰብ ምህነት ዓፍየት እት ክሉ አቃሊም ዕልም ወሐብሬ ሃይበት ሀሌት።

2 መታበዐት = ለገብአ ዲብ ዐድ ለለአቴ አዳም ምነ ሕማም ናጊ ክምቱ አከዶት ወእት ገቢል ሓላት ሐዲስ ልትረኢረ ምን ሀለ አተናሳይ።

3አዳላይ ለለትሐዜ መምተልካት ወአብያት ክልኩል ወሰብ መቅደረት እሊመ እት ክሉ አቃሊም ዱሉይ ሀለ።

4 ላቦራቶሪ= ነፈር ለሕማም እግል ኢለሀሌ እቱ ዶል ትሸከክ እብ መርመረ እግል ልትአከድ ሀለ እሉ። እለ እግል ኒዴ ሀዩ መቅደረት ሀሌት፡ ወጠንያይ ላቦራቶሪነ ለቫይረስ እግል ልፈርግ ለለአተቅድሩ መትሻቀዩ ወሰብ ምህነት ጸንሐ እሉ ወወቅት ለጠልቦ ቀመማትመ መጽኡ ሀለ። አትሐዘ ምንገብእ እት ኬንየ ወዩጋንደ ለሀለ ናይ መንጠቀትነ ላቦራቶሪታት እግል ንትነፌዕ ገበይ ጣፍሐት ሀሌት።

5 ምን ብቆት ለለአነግፍ ሐብሬ ነሺር= አዳም ሐብሬ እንዴ ረክበ ነፍሱ እግል ልሕፈድ፡ ለገብአት ብቆት አው ሕማም ለተአሸር ሓለት ረአ ምንገብእ እግል ለሐብር፡ ምን ኤረትርየ አስክ ኡጋንደ ወብዕድ አካናት ሐሳስ ለሳፍሮ ለትነፍዖም መዕሉመት እንዴ ነስአው እግል ሊጊሶ ለትፈናተ ዕልም ለለሀይብ ጽበጥ ዱሉይ ሀለ።

6 ሰብ ምህነት ዓፍየት ከአፎ ምነ ሕማም ነፍሶም እት ለዐቅቦ ሕሙም ልርዑ፡ እግሉ ለአትሐዝዮም መትሻቀዩ ዱሉይ ሀለ።

እብ ዓመት ኤረትርየ ምን ፈርሀት ኢቦለ ረዩም ሀሌት ምናተ፡ እግል ኢልእተየ ትዳፌዕ ሀሌት ወእግለ ገብአ ቴለል ሐዲስ ዱሊት ተ።

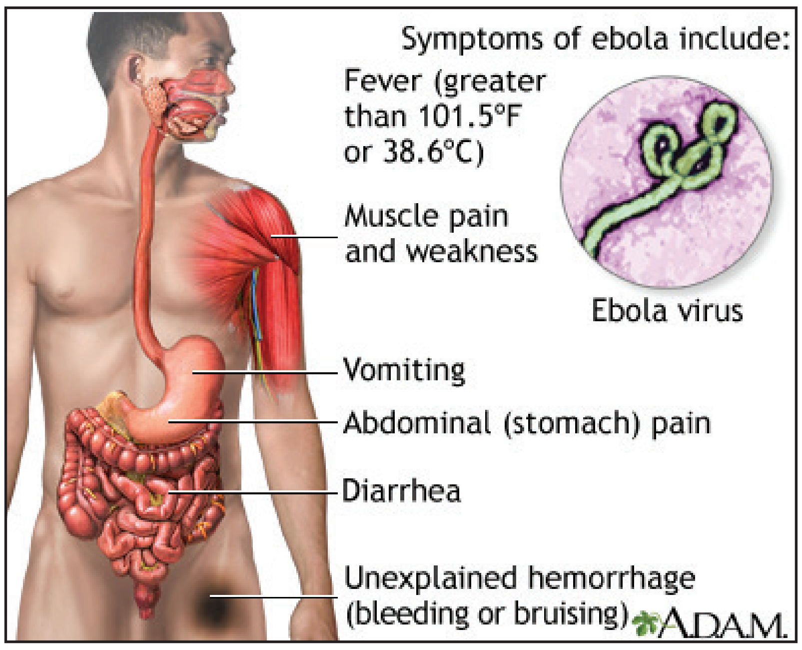

አሻይር ሕማም ኢቦለ

ለቫይረስ እት ገሮብ ክም አተ አሻይር አስክ ለአርኤ ለሀለ ወክድ ሐቂፍ (incubation period) ምን ክልኤ ምዕል አስክ ሰለስ ሳምን (2-21 ምዕል) ቱ። ሐዝ፡ ጥራሽ፡ ፍጋር፡ ተዐብ፡ መጺጸት ረአስ፡ አሰዑድ፡ ወሪድ፡ ኩብድ ገሌ ምነ አሻይርቱ። እተ ሰልፍ ክምለ ኢንፍሉዌዘ መስል እት ልትደቀብ አክለ ጌሰ አድማይ እብ ክሉ መካፍት ገሮብ ፈግር። ለሐዙ ወክሉ አሻይሩ ምስል መላርየት አው ብዕድ ሐዝ ለወዴ ሕማማትመ እግል ለአትጌጌ ሰበት ቀድር እብ መርመረ ላቦራቶሪ ሌጣቱ ለልትፈረግ።

ገበይ ዐደዮ ሕማም ኢቦለ

ሕማም ኢቦለ ምን ሐዋን ቱ እት አዳም ለዐደ። አዳም ሀዬ ዲብ አዳም ለዓድዮ ሀለ። ለአግደ ቫይረስ ኢቦለ ለጸውር ሐዋን መልቀም ከደን ለትሸረፍ ሰኒ ገዛፍ ዕውር ላሊ/ዕዝሎ፡ ሀበይ፡ ወብዕድ ሐዋን ከደን። እሊ ቫይረስ ለራፌዕ ሐዋን ተማተምነ፡ ስጋሁ በልዐነ ወለገብአ ፌሻይ ገሮቡ በጽሐነ ምንገብእ ለዐዴ እትነ። እት አዳምመ ለቫይረስ እት ለበዝሐ ፌሻይ ገሮብ ሰበት ኑብር ሕሙም፡ ደሙ፡ ሽንቱ፡ ጥፋኡ፡ ጠርሹ፡ ፍጋሩ፡ ጀረሩ፡ ጅናበቱ ሐቆመ በጽሐነ እግል ልዕዴ እትነ ቀድር። ለሕማም ራክቡ ለሀለ ነፈር ትሳለምነ፡ ሀቱ ልልትነፈዕ እቡ ግራብ ትነፈዕነ ምንገብእመ ለሐልፍ እትነ። እብ ሐጪሩ እብ ተማታም ፌሻይ ገሮብ ለዐዴ። ከሕሙም ለልርዔ ጓንቲ፡ ማስክ ማይ ለኢተሓልፍ አስእን ክሉ ገሮብ ለለአለብስ ክዳን እግል ሊዴ ወጅብ። እብ እዴ ምን መትሰላም መትዐቃብ። እዴ እበ ራትዐት ገበየ እተ ምህም አውካድ ሐጺብ፡ ተጀሙዕ አውሐዶት፡ ግናዘት እብ ሰብ ምህነት ሌጠ ክም ትቀበር እግል ልትግበእ ምን ተማታም ግንዘት መትሐፉዝ ገሌ ምነ አግቡይ ከሬዕ ኢቦላቱ።

ዶክቶር አርአየ ብርሃኔ ለገሸለት ዐደድ እለ ርዕብ ለተኣቴ ምንመ ኢኮን ምስል ሐረከት እግል ትልዔ ሰበት ትቀድር ዲብ ኡጋንደ ወግብለት ሱዳን ለነብሮ ኤረትርዩን፡ እብ ሰብ ሰልጠት ናይለ ድወል ለመጽእ መምሬሕ እብ ፈዛዐት እግል ልታብዖ ወመትደጋግ እግል ሊደው፡ ዲብ ዲሙቅራጥያይት ጀምሁርየት ኮንጎ ለነብሮ ህዬ ዲበ ገሸለት ኢቦለ ለብእቱ አቃሊም ኢቱሪ ወቅብለት ወግብለት ኪቩ እግል ኢሊጊሶ መክረ።

መንገፎ-ሙነት፡ ናይ ክሉ መሰኡልየት

“መንገፎ-ሙነት፡ ነይ ክሉ መሰኡልየት ቱ” ዶል እንብል፡ እት ሰልሰለት ክሳር ለሻርኮ ጀሃት ብዝሓም ጀሃት ምን ገአው ቱ። መሰለን፡ ለከሰሶም ናይ ሕኩመት መአሰሳት፡ መፍርየት፡ መትግዕዘት፡ ሴንዐት ነብረ ወቤልዐትለ ነብረ፡ ሕድ እት ልፍህሞ ወምሰል እት ሽቁ፡ እት ዕልም እንዴ ተንከበው ሐብሬ እት ልትባደሎ፡ እብ ነብረ ለመጽእ ሕማማት እግል ጋብሆት እግል ልትሳደው ወልትዐወቶ ቀድሮ። ተየልል ነብረ ለትሰብቡ ሕማማት እብ ሰበብ መትባዳል እድንያይ ተቀዩር ሓለት ጀው ክል-ወክድ ሰበት ልትቃየር፡ እት ዕልም ለተንከበት ናይ ወክዱ ሐብሬ እንዴ ትከእለለት፡ ከጥወት ራትዐት ነሰእ ለአትሐዜ።

ንዛም መራቀበት መንገፎ-ሙነት በንበን ለልትአከድ ሰበት ኢኮን፡ መጃላት ሐርሰ፡ ዓፍየት፡ ተዕሊም ወድዋር ምሰል እበ ለአትመሳኔ አግቡይ እግል ልትገየሰ ወጅብ። ጋብሆት ተሐድያት መንገፎ-ሙነት፡ ዐቢ ወሻፍጅ ተቀዩር ለልአመጽእመ፡ እት ዕልማይ ሐብሬ እንዴ ተንከብከ፡ ዋዴሕ ወዲብ መዓል ለልውዕል አብሳር ዶል ትተበዕ ቱ።

እብ ሙነት ለመጽእ ሕማማት፡ እት ረአሰለ ለአመጽእወ ምድረት ሞት፡ እት ከሳይር ሕክምነ ወበጢር ሽቅል፡ አሰዋግ እንዴ ኣከው ተጃረት እት ለሐልኮ፡ እት ድወል ናይ ቢልዮናት ከሳር ሰብቦ።

ሐቃይቅ ሐብሬ መንገፎ-ሙነት

እት መንገፎ-ሙነት፡ እግል ክሉ ለዋፍቅ ዎሮት ሐል ሰበት አለቡ፡ ሐቴከ ክመ ቴለለ እት ሰልሰለት ንዛም ሙነት፡ እብ ዓምር (እግል አጀኒት ወደገልል)፡ ክምሰልሁመ አንሰ ወተብዐት ለትፈናተ አብሳር መተበዕ ለአትሐዜ። ብዞሕ እብ ነብረ ለመጽእ ሕማማት፡ እብ ሐጼብ፡ አልጽሖት፡ እብ ብሻል ወአግቡይ ጽብጠት ነብረ እግል ንሸንኩ እንቀድር።

እብ ነብረ ለመጽእ ሕማማት ገሌሁ አጊድ ለልሓምም እት ገብእ፡ ገሌ ምኑ ህዬ ምሰል ወክድ እብ ምልሃዩ ክም ሕማም ልብ፡ ሰረጣን ወናይ ሐንገል ሕማም ለአመጽእ። እብ ፍንቱይ ተቀዩራት ሓለት ጀው፡ ዎሮት ምን አግደ ተሐድያት እት ገብእ፡ ዴረት ባክቴርየ፡ ቫይረሰ ወነብረ ለሰምም አሸየእ እት ነብረ፡ ማይ ወትርበት ክም ለአሰሐብብ ለወዴ ዓምል ቱ። መአሰሰት ‘ኮዴክሰ አሊመንታርዩሰ’ ለትፈናተ ደረጃት ወመምርሒታት እንዴ አዳሌት፡ እድንያይት ናይ መንጠቀት ትግበእ ወእድንያይት ደማነት ሙነት እግል ተህሌ ትሰዴ።

ክል-ዶል እብ መናሰበት 7 ጁን እድንያይት አምዕል ደማነት መንገፎ-ሙነት ለትትህየብ ልእከት ነሲሐት ህሌት። እሰልፍ መአሰሳት ሕኩመት ምድረት ክሰሔ-ሙነት እንዴ ፈረገየ ወከርዐየ፡ መንገፎ-ሙነት አውለውየት ክም ልትሀየበ ተረተን ዛይደት እግል ለአግድየ በን። ክምሰልሁመ፡ መታብዐት ወታያን እብ ሙነት ለመጽእ ሕማማት እት ወድየ፡ ሐብሬ እንዴ ጀምዐየ ዕልማይት ከጥወት እግል ልንሰአው ለአሰትህል።

እብ ዓመት እት መንገፎ-ሙነት ለከድመ ጀሃት ክለን፡ ጀልሳተን እት ለአደቅበ፡ ወጠንያይ ንዛም መራቀበት መንገፎ-ሙነት (ክሳር) ክል ልተረድ እግል ሊደው ሴድያይ ቱ።

ተረት መአሰሳት ወአዳም እት መንገፎ ሙነት

እተ እብ ክሳር ለመጽእ ሕማማት ሕፍዝ እንዲ ወዴከ ወአርሐብከ፡ እብ ዕልም ለተሌት ሐብሬ እንዴ አምጸእከ፡ እት አደቃብ ንዛም መራቀበት መንገፎ-ሙነት ግዴቶም እግል ሊደየ በን። ክምሰልሁመ እት ወቀሎት ምሂዝ ዘበናይ ቴክኖሎጂ፡ እት መንገፎ-ሙነት፡ አግቡይ መርመሮት፡ ወእዳረትለ ተሐዲያት እግል ልሽቀየ ወጅብ። እለን መአሰሳት እለን፡ እግል ሽቃላህን እብ ክሱስ መንገፎ-ሙነት ድሩሰ እግል ለህቡ፡ ከሳይር ውምድረት ነብረ እግል ለሐብረ፡ አግቡይ ነዳፈት ውጁህ ወሸየት ነብረ ለመስል ዕልማይ አግቡይ እግል ልትለየ በን።

እትሊ መጃል ለሽቁ ሰብ መቅደረት ሐርሰ፡ ናይ ፈሐሰ ወሕክምነ መቅደረት እንዴ ወቀለው ዝያደት ለልትደመዕ አካናት እንዴ አሌለው ምሰል ለትፈናተ መጃላት ብዕድ እት ልትሳደው፡ ንዝም መታብዐት ሕማማትመ ምህም ጋር ቱ።

ቤልዐትለ ነበራት እብ ጀሀቶም፡ ለአግደ ዐዋምል ደማን ለበ ሙነት (ዐቂብ ነዳፈት፡ ዓረዮት ብሽል ወጥራይት ነብረ፡ ነብረ እተ ትወጅበ ደረጀት ሐዝ አከቦተ፡ ማይ ጭሩይ ወነዲፍ ሓጃት ጥራይ መትመዋን) እት መዓሉ እግል ለአውዕሎ፡ ምን ደማን ለቡ ዔማት ክሳር ሰኔት እግል ልትዛበው ቦም። ነብረ ክሰሕት ዶል ትሳድፎም ህዬ፡ ለከሰሶም ጀሃት ሐበሮት።

ዓወት ርእሶም - ቅስም ክዳማት ቀዋኒን ወመራቀበት ውዛረት ሐርሰ

ዋጅብ መትነፈዕ አድውየት ንዋይ፡ እግል ደማነት ነብረ ወዓፍየት!

ሐኪም ንዋይ (በይጠሪ)፦ ደወ ለልትሀየቡ ሔዋን እብ ዕን በይጠረት ሌጠ እግል ልግበእ ቡ። ሕማም እግል ጋብሆት እንዴ ትበህለ እሻረት ሕማም እንዴ ኢትርኤ፡ ድድ አንፋሰ አድውየት ምን ህዩብ መትጀማል። መብደእነ፡ “ራቴዕ ደወ እብ ቅያሰ እሙር፡ እግል ደማን ለቡ ሐሊብ ወሰገ” እግል ልገብእ ቡ። እምበልሁመ ሐኪም ንዋይ፡ እግል ሐረሰታይ እብ ክሱስ ደወ ወእግቡይ ንሰአቱ፡ እግል አልአድርሶም መሰኡልየት ምህነቱ ትጀብሩ።

ቴባይ ንዋይ ሐረሰታይ፦ ደወ እብ ወረቀት ትእዛዝ ደወ ሌጠ ምን ቃኑናይ ተሰሬሕ ለበን ፋርማሲታት እግል ልትዛቤ ወጅቡ። እምበሁመ ዎሮ ጅንሰ ደወ ሔዋን ለልትነፈዕ ቴባይ ንዋይ፡ ሰጅል መትነፈዕ ደወ እግል ለህሌ እሉ ቡ። እሊ ሰጅል፡ ለደወ ሚ ዶል ክም ትዛበዩ፡ ምዶል ሀበዩ፡ እሰዉ ንዋይ ትዳዋቡ፡ ሚ ዶል ለደወ ሽቅየቱ ምን ሔዋን ለአከልሰ፡ ለልብል ንቃጥ እግል ሰጀሎት ነፍዑ። አግደ ላኪን ሐረሰቶት፡ ነዳፈት ንዋይ፡ ቀነብያት፡ ፍድኢት ወደማን ለቡ ዐለፍ ንዋይ እት ልትነፍዖ፡ ለሕማም እንዴ ኢመጽእ እት ከርዖ፡ መትነፈዕ ደወ እግል ለአንቅሶ ቀድሮ።

ሰይደሊ ሔዋናት (መዘብያይ ደወ ሔዋናት)፦ እት ወጠንያይት ልሰተት አድውየት ሔዋናት ምን ህለው አሰርየት፡ እብ አሳሰለ ሐኪም ከትበየ ወረቀት ሌጠ ደወ እግል ለህብ ወጅቡ። ንዛም አብረዶት (cold chain) ናይለ ደወ ህዬ፡ ዐቂብ ወክድ ሰላሕየትለ ደወ እት ራቅብ፡ ለቦረ ደወ ምን አዝባይ መትደጋግ።

መትነፈዓይ ገቢል፦ ፈርያት ንዋይ ላቱ ሰገ ወሐሊብ ምን ደማን ለቡ ቃኑናይ አካናት ሌጠ መትዛባይ፡ ናይ ዓፍየት መታክል ዶል ትርኤ ህዬ፡ ዲበ ከሰሶም ጀሃት ሐበሮት።

እብ ውዛረት ሐርሰ ለልዳሌ ዓሙድ

ቅዘእ ለበ ሙነት፡ እግል ክሉ ወእት ክሉ!

ምህነት ለዕንዱቅ ሻብ ናይ ዲመ ሜርሓይ ሐያት ቱ

ነጃት ዑስማን

1ይ ክፈል

ዲብ ናይ ዮም ሰፍሐት ሽባብ ምስል መሰል ሰኔት ላቱ ቈድራይ ዓፍየት ሐኪም ንዋይ እድሪስ ዑብደለ፡ ጋሻይ ሰፍሐት ሽባብ እንዴ ገብአ ምስልነ እግል ለሀሌቱ ከእድሪስ ዑብደለ እግል ቈርአት ዲብ አየ ትወለደ ወዐበ ወዲብ አየ አካን ዳርስ ክምሰልቱ ሳወ ሚዶል ከረ ሄራር ሐያት ቱ ወነቲጀት ተዕሊሙ ወምስል እለ ጻብጥ ምህነት እብ ኮፎ ሐያቱ መርሕ ክምሰል ሀለ እግል ንትኣመር ምስሉ በክት እግል ነሀቡቱ። ከአሰናይ ደሐን መጽአከ ወጋሻይ ሰፍሐት ሽባብ ገአከ እንብሉ።

አወል ዲብ ሰፍሐት ሽባብ ለተሀየቤኒ በክት እግል ሐምደኩም እፈቴ፡ ምኑ እንዴ አትሌኮ አነ ዲብ ሰነት 1993 ዲብ ምዴረየት ሀበሮ ዳሕየት ፍልፍሌ እት ነግዐት ለዓሊት ወለድኮ፡ ወምኑ ህዬ ዲበ ወቅት ዕምርዩ እግል ድራሰት ብዝሕ ኢትነፈዐኮቡኒ እግል ኢበል እቀድር። እግልሚ ወድ 6 ሰነት ዲብ አነ መድረሰት እግል አሰብዴ ለወጅበኒ ወድ10 ሰነት ክም ገብአኮ ቱ አወላይ ፈስል አቴኮ። ወድ 10 ሰነት ምን ለሐምቅ ምን ሳልሳይ አስክ ራብዓይ ሰበት ጸንሕቱ ወአነ ህዬ አወላይ ለአሰብዴኮ እቱ ዕምርቱ ህቱ ህዬ ሰነት 2003 ቱ።

ምኑ ምን አወላይ አስክ ሳምናይ ፈስል ዲብ መድረሰት ሽሂድ ሐሊብ ሰቴ እት ፍልፍሌ ደረስኮ ወሐቆ እሊ ናይ ካልኣይት ደረጀት መድረሰቼ እግል አተላሌ አስክ ቦርዲን ደቀምሐሬ ምን 9 አስክ 11 ፈስል ዲብ ቦርዲን ሐቆ ደረስኮ ዲብ 2016 ሳወ ትከሬኮ ወዲብ እምተሓን ማትሪክ ናይ ዲፕሎመ ንቅጠት ኣምጸአኮ፡ ወእባዩ ዲብ ኩልየት ሐርስ ሐመልማሎ ዲብ ሰነት 2017 አቴኮ። ወሐቆሀ እብ ሕክምና ንዋይ (በይጠሪ) እቡ እግል መደት ሰልአስ ሰነት ደረስኮ ወእበ እለ ዳርስ ዐልኮ ምህነት ዲብ ሰነት 2020 ሹቅልዩ አምበትኮ።

ናይ አወል ተውዚዕ ወአምበቶት ሹቅልዩ ዲብ መአሰሰት ሐርስ ወተዋብ ንዋይ ዲብ ጋሕቴላይ ትወዘዐኮ፡ ዲብ ተከሰሰ ናይ እለ ምህነቼ እግል እትሃጌ ገብአኮ ምን ገብእ ለከሳኢስ አው ለምዩላት ናይ ምህነቼ ናይ ሕክምነ ንዋይቱ ወሕክምነ ዲብ እንብል ናይ አዳም ወንዋይ ሐቴቱ ብዙሕ ፈርግ አለቡኒ ለሕማማት ናይ ወድ አዳም ወንዋይ እግል ልትማሰል ቀድር ላኪን እብ ገሌ ሐጃት እግል ልትፈናቴ ቀድር።

ለአቡ ልትፈንቴ ህዬ አዳም ሐ'መ ምንጌ እብ አፉሁ ለአስእለከ ከአካን ፍላንዩ ተ እንዴ ቤለ እብ አፉሁ ለአስእለከ ወአሻይርመ ትርኤ ምኑ፡ ንዋይ ላኪን እብ አፉሁ ሰበት ኢትሃጌ ለሳደፈቱ እግል ልዳግም እከ ሰበት ኢቀድር ለፌንቴት ህታተ፡ አዜ ለጠሊት አው ለብግዕት ሕማመ ኢትአስእልኒ፡ ለሐኪም እብ ናዩ ፈሀም ወፍክር ሕማመ ጠሊት አው ለበግዕት ሚቱ እግል ለኣምር ሀለ እሉ ወለ እቡ ለአምሩ ህዩ ምን እቡ ደርሰ አግቡይ እንዴ ትበገሰ ለሕማም እግል ልፈርግ እግል ልጀርብ ሀለ እሉ፡ መሰለን ለአሻይር እንዴ ረአ እሊ ሕማም እሊቱ እንዴ ቤለ ልትአከድ ወዲብ ቀራር ደዋ ለአቴ።

አዜ ሑዳይ ምን ሕማማት ምን እንሰሜ፡– Anthrax፡ Rinder pest፡ TB፡ Brucellosis፡ Rabies ወብዕድ ቱ፡ አዜ ዲብ ዐድነ እብ ብዝሐ ለልትረኤ ፡ Brucellosis ቱ ወሀቱ እብሊ ሀገሊ ዐድነ ሕማም ንዋይ ልትበሀል ለናይ ሳይንስ ሰሜቱ ላቱ Brucellosis ልትበሀል ወእሊ ሕማም እሊ ምን ንዋይ ዲብ አዳም ለልትሐላለፍ ቱ፡ ወምን ንዋይ ዲብ አዳም እብ ኮፎ ልትሐላለፍ አው ለዐዴ ዶል እንብል፡ ለኢፈልሐ ሐሊብ ወሰገ ጥራይ። ከሐሊብ ወሰገ እብ ዋጅብ እግል ልፍላሕ ወልብሸል ህሌት እሉ። ግሩም ሐቆ ኢፈልሐ ወኢበሸለ ብዕድ ሕማመ እግል ለአምጽእ እትነ ቀድር።

እግል መሰል ሕማም TB ሀለ ወሀቱመ ክ'መ Brucellosis ምን ኢበሸለ ሰገ ወለ ኢፈልሐ ሐሊብ ለመጽእ ቱ። አዜ ምጅተመዕነ ሐቴ ሓጀት ህሌት ዲመ ለልትነፍዖ እቡ፡ ሐሊብ እግል ለአትወጩሩ ሐዘው ምንጌ እንዴ ኢፈልሕ ልትወጨር ወእባሁ ሰትው እሊ ከለጥቱ እግልሚ ሐሊብ ወሰገ ክል መረት ባክቴርየ ሰበት ሀለ ዲቡ እንዴ ኢፈልሐ ወኢበሸለ እግል ንቅረቡ ክም አለብነ ነአትፋቅድ ወአወል እንዴ ሐፈናሁ ክም በርደ እንዴ አርገአናሁ ምን እምህጹ ለሔሳቱ ዲበ ፍገሪት ዝበድ ለለአመጽኡ ሐቴ አለቡኒ። ሰበት እሊ ምን እሊ እሉ እቤ ዲብ ደረጀት ሕማም ለለአበጸሐነ እግል ንትሓፈዝ ወጅበነ።

ምን እሊ ሕማም እሊ ሐቆመ ኢትሓፈዝነ መደረቱ ዐባይት አስክ ዲብ ምስክነ ወሞትመ ለአበጸሐነ። ገሌ ምን አሻይሩ፡ ዲብ ወድ አዳም ለልትረኤ አሻይር ሐኪም አዳም እግል ልፈርጉ ወለኣምሩ ቀድር። ወዲብ ንዋይመ ሐኪም ንዋይ እግል ልፈርጉ ቀድር እግል መስል ጠሊት አው ገመል አዩ ሔዋን ዶል ለሐምም ሐፋነት ገሮብ ሐዝ ወዴ፡ ዕንታቱ ነብዕ፡ ሰዐር ኢበልዕ ወገረት ኢበልስ፡ አዜ እሊ አሻይር ሕማምቱ፡ ወለ እብ አፉሁ ምንመ ኢትሃጌ እብሊ አውሳፍ እሊ ለሔዋን ሚ ሕማም ሐሙም ክም ሀለ እግል ነኣምሩ ወእግል ንዳዉዩ እንቀድር።

እሊ ሕማም እሊ ሐቆ ጸብጤነ እብ ሸፉግ አስክ በዐል መቅደረት ዓፍየት እግል ኒጊስ ሀለ እግልነ ወሀቱ እብ ፍሕስቱ ለልትፈረግ ለገብአት መርመረ እንዴ ይኢወዴነ ሕማም Brucellosis ቱ እግል ኒበልመ አለብናኒ ለአሻይሩ ምስል ብዕድ ሕማማት እግል ልትማሰል ሰበት ቀድር። መን አመረ ዲብ ንዋይ አምበለ ዲብ ለዐል ለእንቤሉ እሙር አሻይ ከረ ሐዝ፡ ስዕለት፡ ጸቢጥ ገረት፡ ለጠሊት ምቅርብነ ሐቆ ብተ ተአቀልዕ እሊ ዲበ እግል ትውለድ እቱ ለትቀርብ ወቅት ቱ ለእቅለዖት ሳድፋ መሰለን ጠሊት ዲብ 6 ወሬሕ ትወልድ ሕማም Brucellosis ዶል ጸብጠ ላኪን ዲበ ሓምሳይ ወርሐ ነዊድ ኢተ'መ ትወልድ አዜ እለ ለዐቤት እሻረት ናየ ሕማምተ፡ እሊ ሕማም እሊ ዲብ ኩሉ ንዋይቱ ለሀለ ሕነ ለጠሊት ክም መሰል ቱ ንትሃጌበ ለህሌነ።

ሰኣል፡ እለ መርሐለት እለ እግል ትብጸሕ ሚ ለመሰል መታክል ጋብሄከ እግል ኒበል እንቀድር ወለኩሉ ራቴዕ ወታምም ዐለ?

በሊስ፡ ወላሂ አነ ምን ናዩ መታክል ለበዝሕ ሰበት ሰምዐኮ ወኣመርኮ ለናዩ መታክል ክቡድቱ እንዴ እቤ እግል እትሃጌቡመ ኢቀድርኒ። ገሌ እግል ኢበል ምኑ አወል ሪም ምድር ዐለ ወምስል እሊ መንበረት ዋልዴንዩ ምስል ሐርስ ወርዕዮተ ለትጻበጠት ወለ እደርስ እተ ለዐልኮ መድረሰት ምን ፍልፍሌ እብ አገር ገበይ ክልኤ ሳዐት ወሰር እገይስ ዐልኮ ከለ ሙሳፈት ረያም ሰበት ገብአት መረ እትዕብ ክም ዐልኮ ልትፈሀመኒ ወሐሬ ክም ተዐብኮ ምስል አቃርብነ እንዴ ገሴኮ እደርስ ዐልኮ ሐር ላኪን ዲብ ቦርዲን ደቀምሐሬ ክም ቀየርኮመ ምን ሪም አርድ ምን ደሐንኮ እብ ልባስ ወብዕድ ሐጃት እግል እቅነእ ኢቀደርኮ።

እግልሚ እግል አወል መረት ምስል ሰናቼ ዲብ መዲነት እደርስ እብ ልባሶም ወእስእኖታቶም ኑዕ ምን ቅንእ እግል ልትረቤ ዲብዩ አንበተ። እግል መሰል ደረሳይ ግሩም ላብሰ ዶል እርኤ ክ'መ ናዩ እግል እልበስ ሐዜ ላኪን እረክበ ሚኮፎ ቱ ለሰኣል፡ ምስልዩ ለደርሶ መናጥሊን ወጅዘም ላብሳም ወአነ ቀሚሽ ዲብ ረአሱ ድቢዘ፡ ምን መሳኒቼ አክልአይ ታርፍ ወድንጉር ክም ህሌኮ አርወሐቼ ኣምር ዐለ።

አምበል እሊመ ምን ፍልፍሌ አስክ ደቅምሐሬ ዶል ቀየርኮ ለዲቡ ጸንሐውኒ መደረሲን ክሎም ትግርኛ ቶም ወዲብ ለአደርሱነ አምበል ትግርኛ ወእንግሊዝ ህግየ ብዕደት ኢለአምሮኒ ወአናመ አምበለ ሐበቴን ናይ እንግሊዝ ወለ ሐቴ ከሊመት ምን ትግርኛ እግል እፍህም ሰበት ኢቀደርኮ ኩሉ ዕን ዕውር ወቤት ጆልምትት ገብአ ዲብዩ። ላኪን ንየት ሰበት ዐለት እግልዩ እበ ትትቀደረኒ እንግሊዝ እግል እፍህም ነፍሼ አትአመንኮ ወሐሬመ ተዐወትኮ እግልሚ ሕርያን ናይ ብዕደት ህግየ ሰበት አለብዩ እፍቴ ወእቤ ዲበ እንግሊዚ ቀሰብኮ ወእግል ሰኔቼ ገብአ ወህግየ እንግሊዝ እግል እምለክ ቀደርኮ።

ናይ ምህነቼ ህዩ፡ አወል አነ እለ ምህነት እለ እንዴ አምረ ሰበት አቴኮሀ ወለ ሐቴ፡ እሊ ለደረስኮቡ ፍንቱይ መጃል ምህነት ምን አወልዩ ፋቲሀ ዐልኮ፡ ሐቴ ሓጀት ኣምረ ዲብ ህሌከ ሐቆ አቴካሀ ፈጅር ወለ ብዕድ መታክል ምን ሳድፈካመ እግል ትጋብሁ ትቀድር እግልሚ ምን በዲርከ ሓስብ ከኣትሁ ሰበት እንተ ላኪን ምስል በህል አዳም ተአጻብጡ ሐቆ ገብአከ ሀደፍከ ኣምር ኢህሌካኒ በህለት ቱ። ከአነ ወለ ሐቴ እለ ምህነት እለ ምን ቅያስ ወለዐል ክቡተ ወፋቲሀ አነ ወደሚርዩ ሩዩሕ እባቱ አነ በይንዩ ኢኮኒ ብዝሓም እሎም እብለ ምህነት እለ ለክሩጃም ህለው።

ክ'መ እለ እንቤ እብሊ ተከሱስ እሊ ለዳርሳም ብዝሓም ሽባብ ህለው፡ ላኪን ክ'መ ለአትሐዜቱ እግል ኢበል ኢቀድርኒ እግልሚ ምን እንብል ዲበ አነ ለዐልኮ ዲበ ድፍዐት 36 ነፈር ዐልነ ከዲብ ድፍዐትነ ሌጠ እክል እሊ ዐደድ ሐቆመ ዐለ ዲበ ብዕድ ድፍዓትመ ብዝሓም ክም ዐለውቱ ለለአሸር። አዋልድ አንሳት ላቱ ክ'መ ለአትሐዜ ኢኮኒ ምን ለሀልያመ ሰኒ ሑዳት ተን ወላመ ሀለየ ምን ፋዝዕ ሸዐብ ለነብሩ አቃሊም ምግብ ወግብለት እግል ልግበአ ህሌት እለን። ዲበ አቃሊም ብዕድ ለበክት አዋልድ አንሳት ብዞሕ ምን 8ይ ፈስል ኢለሐልፍኒ ከዋልዴን ወዓመተን ምጅተመዕ ድራሰት ወለት አንሳይት አካን እግል ለሀበ ህሌት እሉ እግልሚ ወለት አንሳይት ሜርሓይት ዓኢለት ወኩሉ ለምጅተመዕ አምበል ወለት አንሳይት ሰበት ኢነፌዕ ለተዕሊም ድራሰት አንሳይት ዐባይ ምህመት እግል ነሀበ ህሌት እግልነ።

ተአተላሌ

ኣስመራ ማራቶን 2026

ስወር -ክብሮም ጸሃየ
ኣብርሃም በየነ
ሄኖክ ተኸለገርግሽ

ዲዛይን - ታእዛዝ ኣብርሃ

ፈን ወዓዳት

መሐመድ ዳፍለ

ሕላይ ቅመለት

መደት ሐቴ ዎሮት በዐል ንዋይ እብ ንዋዩ እት ክዋነ ምዩይ ዲብ እንቴ ላሊ ቅመለት በልዐቱ። አክለ ትብልስ እንዴ ለሐክክ ላሊሁ ትቀደደት። መረ ክምሰል ተዐበ ዲብ እንቴ ምን ምትክራሩ እንዴ ቀንጸ ዲብ ስርዋኑ ለቅመለት እት ለሐዜ አንበት። ሀቱ ለሐዝየ ወሀተ ዶል ከእብ እንክር ዎሮት እንዴ ትደውር አትዐበት።ሐቆ ክም ጅርሰት ራክበየ። ዶል ረምትተየ አጊድ ሞተት። ለእናስ ሰኪ ትፌክረ። "አነ እብ ሰበብ እለ ለኢትነፍዕ ክልቀት ላሊ እብ ግዲደ ሰኮብ በደ ምንዬ" እት ልብል አስተንሰ። እብ ክልቀት ወሕውናህ ከእነ እት ልብል ሐለየ።

ሐመድኮከ መንባዬ በዝሐት ዲብዬ ክልቀቱ
አከይ-ንየት አመመ ዎሮት ከእበ ሒለቱ

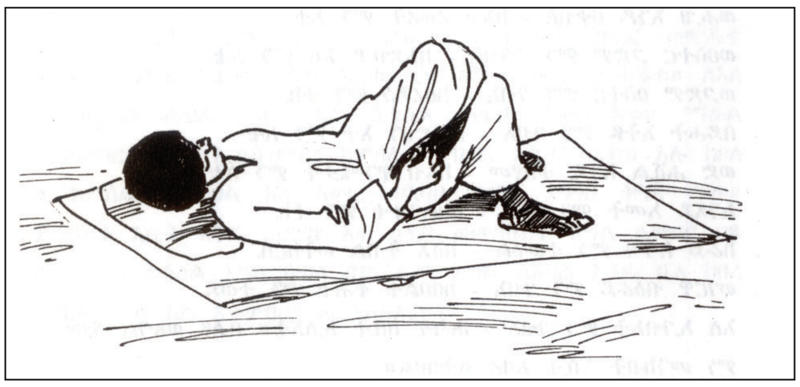

ብላይ ቅመል ክልአዩ ክምረት ዲብኒ ልብሰቱ
ኢወግእ ወኢረባዝ ዶለ ርምታተቱ
እት ሚ ላሊ ለሀርሰኒ ሕድት ላተ ቀወቱ
እንዴ ቤለየ ዲብ ምትክራሩ ክምሰል አቅበሉ፡ ሕተ ብዕደት ተአተንሰዩ እንዴ ጸንሐት ከእነ ዲብ ትብል በልሰት ዲቡ፦

አመርናህ ሕናመ እኪት ለእንተ ትወሰውሰ
ንክሽትነ ዲብሚ ተርእየ ትሩድ ካብ ምን እንተ
ጭፍርከ አሰክ ልሰበር ለአካን እግልሚ ተሐክክ
ኢትረክበን እብ ሓዚ ሻክንቴተት ወሕተ
እንበዬ እበ ኢትአምሰል ሐቴ ለእንተ ተረምትተ።

ሀቱ-መ እንዴ ልትሰሐቅ ወቀብበ እብ ድግማን በልሰ ዲቡ፡
በዳኪመ አምሩ እምበል ተርፍ ወድሕረት
እመደኪ ዲብ ጸሐይ ለአምዕል ክምሰል ትከፈለት
እቀምሸኪ ዲብ ማይ ዲብ ንቀዕ ወሻከት
ቀብበናኪ ሕንኩቶ በዐል ሰሀም ይእንቲ ወዋከት
ቅርብት ርኤናህ ለሞትኪ ሰገ አለብኪ ወቀርበት።
ለቅመለት ለካልኣይት ሕላዩ ክምሰል ሰምዐት ዲብ እመ እንዴ ትወለበት ሐሊት፦
ትደገጊ እግልኪ ወይመ ለእዴሁ ሐቆ ተሀተምትም
ኢልብለኪ መሰኪነት እት ልርኤኪ ኢልአዝም
ሓምልቱ እሊ ገሮብኪ ቀር አለብኪ ወዐጭም።
እመ እብ እንክረ ተአተንሴ እንዴ ጸንሐት፡ እት ተአሰተንትን ወትፈርህ ናያተ በልሰት፦
እምኪዲ እንያብ አለበ ጀሃሪ ልግበእ ወአልሓይ
እት መቅጠን ጸርዬ እኑብር ከረም ልግባእ ወሐጋይ
ምን እት ወቀል ዲብ ሐንገል ወምን እትደሀር እት ብላይ
ሕድት እንተ ሐሊቼ በሰር አምር ክል- ምዕላይ
ለእናስ ምን ሕላየን ሐለተን ሕድት ምን-መ ትውሕድ እብ ቀሊል እግል ልትረአየ ክምሰል አለቡ አመረ። በሰር ብዕድ እንዴ ባሰረ እግል ለአብድየን ክምሰል ወጅቡ ፈሀመ። ቅመለት ቅንጭብት ወሒለተ ሕድት ምንመ ተ መደረት እግል ተአጅሬ ትቀድር።

ዔማት፡ ክታብ እፈ

ድግም ዳውረት

ዳውረት መ ጸብኢት እብ ዘበን በዲር ገሌ ሰብ ሓዋራም ወራይዳም ቶም። ምን ዐዶም ቀንጸ ወንዋይ አባዮም ወጋናሀም ሰርቀ ከስግሁ በሉዕ ዎክ እንዴ ዘምተዎ አቱቡ። ወወራት ዳር ለአለቡ ምን ዐድ ብዕድመ መጸእ ከእግለ ጸብኢት መ ዳውረት ልታሌ። ለጸብኢት ወዳውረት ሕድ ትመሰል። ደአም ጸብኢት ሐቴ ዶል እዋን ትቀንጸ ወአባየ ላቱ እንዴ ዘምተቶ ተአቀብል። ወዳውረት ላተ ክል ዶል እት ከደን ትነብር ወሰገ ሌጠ ትትመወን። ወሐትሐቴ እዋን አሐ ብዝሕት ምን ትረክብ ዲብ ዐድ ተአቴ ወአረየ ትካፍል። ዳውረት ምን ዐደ እት ትትበገስ ክል ምነ ክእነ ረምቅ፡ " ያ እንኩናይ ማል ሀሺሽ ወበሺሽ ሀበኑ፡ ማል ሐንኪሽ ወዕዉር፡ ማል የቲም ወእሲት፡ ማል ኢደቀብ ወኢፈቅድ፡ ማል ራግማይ ሀበኑ፡ የቲም ጨጋር አነ እግልከ ትበገስኩ።"

ሐር ምን ዐድ ገሌ ክም ትሳረሐው፡ አሐ ለእግል ስቆም ለነስአወ ሐርዶ። ወእግል ለአስጋይ ፈ'ስዎ። ሰገ ጸዓዲ - በሀለት ክልኤ ሸኬረ ወዐሸብል እብ በኑ፡ ወሰገ ጸሊም እብ በኑ - ክልኤ በቆሮት ወክልኤ እዴ ወመቃዋን እብ በኑ። ደአም ለሰገ አሸካራት ተድዕ ወንሳል ወክልኤ መንክ ወክልኤ ጨላዋ/ጸላዋ ወሸብር እትለ አካኑ እብ ፈጢሩ በልዖ። ወለሰገ ለትፈ'ሰ ክም የብሰ እት መሳውድ ወድዎ። ወእግለ ከርሸት እንዴ ነፍሕወ ለአየቡሰ ወሐር ግራብ ትገብእ እሎም። ወሀታመ ፍሶ መልእወ። ወእግለ እንክረ ለአባቴቅ ተሌ ከ'ሮት ልቡሎ ወእግለ ቀበተ ላተ ግሬዕ ልቡሉ።

ዎሮት ምኖም ክል ዶል በዐል ከሌዕ ገብእ፡ ወሀቱ ለአበሸል እሎም። ወላመ ከሌዕ ለዘይድ ሀቱ ጸውር። ዎሮት ብዕድ ሀዬ መከንትፋይ ገብእ ወክል ዶል እግለ ፍሶ መ እግለ ዋኮታት አክልሕድ ከንትፎ። ወሰብመ ሀቱ ናሰቦም። ወዎሮት ሀዬ ውቁናይ ላቱ ክል ምዕል ዲብ አካን ሕ'ደቶም ሻባይ ገብእ እሎም። ለፍሶ ናይ ዳውረት ምንለ እት ዐድ ለልትፌሴ ለዐቤ። ወቅያስ ለለአምር ምኖም እግለ መከንትፋይ "እገሌ ከራይክ ምን ዕልብ እሊ ወእሊ አድርረ መ ጽብሐ" ልብሎ። ምንለ ፍሶ በሀለት ቱ። "ደአም ለዕልብ ለሐዱ ናሰብ" ልብሎ፡ እብ ምስጢር ቱ። ለከራይክ ምን ሐድ 10 ናሰበ ምን ልብሎ፡ ሐተ ሐቴ በሀለት ቱ። ወነሰብ ዕሰረ ክል-ክልኤቱ። ወነሰብ ወሀቱ "ምሉእቱ" በልሱ። ወእሊ ዲብ ሕድ አክለ መጽአው መትሰላላሞም ቱ። ለእት እግል ልትራክቦ ልትጻደሞ ዲብ አካን "አካን ምሰሓቅነ" ልብሉ። ዲብ ሕ'ደቶም ዲብ እንቶም ለሻባይ አዳም ምን ልርኤ፡ ተውኮም። ለትዋክ ምን ክል ሞላድ ወድዎ። ክርን ቅወዕ፡ ሰገን መ ናይ ጋን፡ መ ፋጸ ናይ ዎሮት ሞላድ ሰራይር፡ መ ክርን ሾኮን መ ናይ ሐሺል። ወእብ ዎሮት እሎም ክሎም እግል ሕድ ተውኩ። ወለሻባይመ ክምሰልሀ ተውቶም። ወሐር አረይ

ሰላስ ሰል-ሰለስ፡ ነሰብ አርበዐ አር-አርበዕ፡ ነሰብ ሕምስ ሐም-ሐምስ ወነሰብ ሰስ ሰስ-ሰሱ፡ ምኑ ወለዐል ላቱ ኢለአዘይዶ። በዐል ገጽም መነጨር በልዕ ወሐር ሓዋርለ ዐድ ለአሉ ዘምቶ ከርዕ ምኖም።

መጸረለ ግራብ እንዴ ትበተከ ምን ወድቀ መ ለጻውራዩ እንዴ ተዐንቀፈ ምን ወድቀቡ ዲብለ አካን በልዖ፡ እንዴ ረፍዖ ኢገይሶቡ ሰርዖም ቱ። ወለእለ ሰርቀ ወዘምቶ እግል ልሕዘው መዐይነት መ ሻቢት ነዱእ። ወለብዝሓም እት አካን ቅን ልትገሰው። ወለሻቢት መ ዐይን እትለ ጸሩ ክም አቅበለ "ሰብ ልብለ" ልብሎም፡ ወሀቶም ለቅብላተ በልሶ እቱ። ወሐር "በደደሀ" ልቡሎ። ብዙሕ ምን ረክቦ ዲብ ዐድ ለአቀብሎ እቡ። ደአም ዲብ ዐድ ክም ሸአገው ምንለ አሐ ለአረይ ሐቴ ወአት ለሐርዶ ከእትለ አካን በልዕወ፡ ወመአስ ወደለ ለምኑ ጸግበው እተ አካን ለሐዱን። ወእለ "መርጉስ" ትትበሀል፡ ክም ሰድቀት ቱ።

እብለ አረዮም እት ለአቱ እናስ ሓጥር ምን ልትከበቶም ሸትዒት ሀቡኒ መ ገርዘ ልብሎም። ወክልአዎ ምንገበእ ልትጻገሞም፡ ደአም ፈርሀዎ ምንገበእ ለሸትዒት ሀዩቦ። ወለእለ ሀዩቦ ሸትዒት ትትበሀል። ወሰብ ሰለስ መፍለስ ጻውዶ ልቡሉ።

ምን አረይ ዕሸር እግል ሹም ለሀይቦ። ወእለ ማመት ትትበሀል። ወሀዬ ዋጣይ ምን ልትከበቶም እግሉመ ሐቴ ወአት ሀዩቦ። ለአረይ ናይ ቤት አብረሂ ምንገበእ እግል ቀሽ ሐቴ ወአት ሀይቦ ምኑ። ወሐቆ እለ አክል ሕድ ከፍሎ፡ ደአም እግል በዐል ገጽም - በዐል መነጨርም ልባስ ፍሊት ለዘይዶ እሉ። ወፍሊት እግል ሻባይ ለአዘይዶ። ወሀዬ ፍሊት እግል በዐል ከሌዕ ወፍሊት እግል መከንትፋይ ለአዘይዶ። ወእት ምግቦም ለትርፈት ክረይ ሞራ ተ። ለካፍላይ ነስአ። ወእሊ ክሉ ለዳውረት ወለጸብኢት ክሎም ወድዎ።

መዓኒ ክሊማት

ተወከ= አሸረ፡ ሐበረ
መነጨር= ክፍለት ዛይደት
ማመት= ዓስር እዴ
ሸትዒት= ግብር፡ ጀማርክ፡ ዋጅበት ደፍዐየት
ዐሸብል= ሰገ በሃርም

ዔማት= ክታብ ዓዳት ወእድጋማት ትግሬ

ምን ሕላይ ቀዳምያም

ምን መንሰዕ ቤት አብርሄ ዕምራን ወድ ከረም በዝሐ ለልትበሀል ሓልያይ፡ እግል ጀሃድ ወድ ዐገበ ለቤለ ሕላየት ዲብ ዲብ ሰነት 1913 ለጠበዐ ክታብ ሐይለት ትግራይት ክትብት ሀሌት ከለ ሕላየት ክእነ ትብል፦

አዜ መን ቱ ሳልቦ አቡኩም ሐቆ ሐጀጀ
ወድ ሕድ ቱ ትሳልብ እዴነ እት ትትባጠር እብ ረአስ
መን እሰሮ መጽአኩም ሞቅሕ እንዶ ፋክክ
ምን ዋርዶ መጽአኩም ብራቀ ጋብአት ፋክክ
ምን ዝምትት መጽአኩም ብራቀ ጋብአት ሐረተ
አቡኩም ጆሩ ኢከሬ በርዐድ ወጣለ እንሰስ
ምን ማይት መጸአኩም ምን ዳሩ ትወረሰ
ሐቆ ፍካክ ወብእምንት እሎምመ ኢኮን ካየደ
እንዶ ሐድገ ዘናቢት ሸብሕ እንዶ ተሓሰሰ
ኤማን አቡኩም መን ረክቦ እብ ሸሀደ
ወምኪያድ አቡኩም መን ዐሬበ ለብጽዐቶ
ወዘዐት አቡኩም መን ባልሳ ቱ ዲብ ገጸ
እግ ገጹ በጥር አለቡ ለዕንታት ሐቆ ትፋዘዘ
አዜመትቀትሎቱ ማይት ወዋቂ ለሐመደ።

ፍርቀት ዓዳት ሐባብ 1930ታት

ኣድም ኣብሐሪሽ

እት መራቶን አስመረ - ናሆም ኤርምያስ ተዐወተ

ሸዋሬዕ አስመረ፡ ሙሲቀት እንዴ ወለዐ እት ልሰዔ ዲቡ ኣሱሩ ሓድግ ዲቡ ቱ። የምክን እብ ገሌ ጀሃት ክም እኩይ ምንመ ልርእዉ፡ ምን አምጾት ዐውቴ ላተ ካርዐ ኢኮን፡ ወእብ ፍንቱይ ዲብ ለዐበ ጅግረ ሰዐይ ላቱ 'መራቶን-አስመረ"። ምን ለውቀት ወኬን፡ እት ሰጅል ናይለ ጅግራመ ዝያድ ለገአ አትሌት ብዕድ ተ ስሜቱ ለትትሰሜ -ዕዉት መራቶን አስመረ ሰነት 2026 ናሆም ኤርምያስ (ሰንዐፌ)።

እሊ ናይ ዮም ዓመት መራቶን አስመረ፡ ምን አቃሊም ምግብ፡ ግብለት ወጋሽበርከ፡ ክምሰልሁመ ምን ናዲ ርያደት ደንደን ወመትባድረት ብሕቶት ሻረከው ዲቡ። ዎር-ዎሮት አትሌት ህዬ ምን ኬንየ፡ ኡጋንዳ ወግብለት ሱዳን።

እምበለ አስመነት ጸሓይ ድቅብት፡ መዲነት አስመረ እብ ወልውል ጻቤሕ ለዐለ ሃድእ ሽማለ ለጥዑም ብርድት እት እንታ ቱ ለጅግረ ሰዐይ አንበተ። ወድ ግብለት ሱዳን አትሌት ምን አስብሑ እተ ሰልፋይት ዱረት እት ህለው ቱ ምነ ትመሬሕ ለዐለት መጅሙዐት ዐባይ ተርፈ። ገዳይም ወሐዳይስ አትሌታት፡ ክምሰልሁመ ወድ ኬንየ አትሌት ሳይሞን ኪምታይ ወወድ ኡጋንደ ኢሳቅ ማሳይ ለዐለው ዲበ መጅሙዐት፡ እብ ሰለስ መትሻፍገት እት ትትመረሕ፡ እግለ ሰልፋይት ዱረት እብ 22 ደቂቀት ወ17 ካልኢት አትመመተ።

ካልኣይት ዱረትመ፡ እብ 22 ደቂቀት ወ25 ካልኢት ተሐለፈት፡ እተ እብ 22 ደቂቀት ወ35 ካልኢት ለተመት ሳልሳይት ዱረትመ፡ ገሌ መትባድረት ሐር እት ካይዶ ትረአው። ለእግል ልትዐወቶ ልትሰአው ዐለው ላኪን እብ ሒለቶም ታመት ዐለው።

እተ ራብዓይት ዱረት ላኪን፡ ተቅዩር እግል ልትረኤ አንበተ። እት ኦክቶበር 2021 ዲብ ዓሲመት ሆላንድ አምስተርዳም እበ ሰጀለዩ ናይ 2ሳዐት፡ 4ደቂቀት ወ35ካልኢት ወጠንያይ ቅያስ ናይ እለ መሳፈት ሕጡጥ ለሀለ ገዲም መትባድራይ አትሌት ናዲ ደንደን ህዝቅኤል ተወልዴ፡ አትሌት አቅሊም ምግብ ኣሮን ክፍሌ ወብዕዳም ተርፈው። ፔትሮ ማሞ ወዐብለሎም ከሰቴ ምን ናዲ ደንደን፡ መርሃዊ ከሰቴ ወመርሃዊ ከሰቴ ምን ጋሽበርከ ሐር እት ካይዶ ትረአው።

ለጅግረ ከህላት እት ለሐዜ አክ'ለ ጌሳተ፡ ምን እንቡተትለ ሰዐይ ጠረፉ እንዴ ጸብጠ ልሰዔ ለዐለ ወድ ኡጋንደ ኢሳቅ፡ እት ራብዓይት ዱረት እት ባካት ሲቲፓርክ ምን መትጃግረቱ ተርፈ። ለመዋልያይት መጅሙዐት ህዬ፡ እት ትትከንቴ፡ አትሌታት ደንደን ሳምሶን ገብሬመድህን ወኦሊምፒካይ ዕቅባይ ጺጋይ፡ ኦሊምፒካይ ዑቕቤ ክብሮም ናይ አቅሊም ምግብ ወናሆም ኤርምያስ (ሰንዐፌ) ምን ጋሽ-በርከ እቶም ደዌት።

ገዲም መትባድራይ ጎይትኦም ክፍሌ ህዬ፡ እብ ሑድ አምታር ደርቦም ዐለ። እለ እግለ ሓምሳይት ዱረት እብ 23 ደቂቀት ወ14 ካልኢት ለአትመመት መዋልያይት መጅሙዐት፡ እት ትትዐራረፍቱ እተ ዱረት ካቲመ ለአቴት። እት አፌት ውዛረት ተዕሊም ህዬ፡ ሳምሶም፡ ምነ መጅሙዐት እት ተርፍ ትረአ።

ክልኦት እት ለትፈናተ እድንያይ ጅግራታት አስክመ ዲብ ኦሊምፒክ እንዴ ትጃገረው ተጃርብ ውቁል ለረክበው አትሌታት ህዬ፡ ምስለ ሸዋሬዕ አስመረ ክም አጫቤዕ እደዩ ለልአምሩ ናይ ቀበት ዐድ አትሌት ናሆም ኤርምያስ (ሰንዐፌ) ደርብ-ሕድ ሌጠ ቴለከው።

ናሆም ሰንዐፌ፡ አስክ ዲብላመ ወክድ ሽቀላት ዲብ ሓለት ጨቅጥ ለዐለ ኢመስል። እት ልትደአል እብ ክልኤ ካ'ሽት "አብሽር ሰንዐፌ!" እት ልብሎ ተሰጄዕ ለሀዩቡ ለዐለው መአይደቱ ዕላቀቱ እንዴ ኢበትክ ሰዐዩ አተላለ። ምን መትጃግረቱ እንዴ ኢተርፍ፡ ምን ከጥ ዲብ ፌግር ወክም ሽን ብዕራይ እት ልትለዋሌ ልሰዔ እት ትርእዩ፡ ሒለቱ ሓቤዕ ክም ዐለ ልትፈሀመከ።

ዑቅባይ እት ባካት ሲቲፓርክ ሐር ክም ካየደ ህዬ፡ ዑቅቤ ወናሆም ሒለት አድሕድ እግል ልጃርቦ አንበተው። እብ ደጋጋም'መ ዑቅቤ እት ለሃጅሙ አንበተ። ናሆም ላኪን ምን ዘነቡ ተሪፍ አበ። እት ናይ ካቲመ 200 ምትር፡ ደርብ ናሆም ልሰዔ ለዐለ ዑቅቤ ናይ ኣክር ህጁም ምንመ ወደ፡ ልብ እንዴ ከረ ታብዑ ለዐለ ናሆም ላኪን፡ እግለ ግምብየ ዑቅቤ እንዴ አፍሸለ እብ ኩለ ሒለቱ እበ አርአዩ ሰዐይ፡ እብ 2ሳዐት፡ 16 ደቂቀት ወ25 ካልኢት፡ ዕዉት መራቶን አስመረ 2026 ገብአ።

ቀደም ገሌ አምዔላት ምን እሊ ጅግረ እብ ደማነት ነፍስ እግል ሳልስ ዶሉ (ሃትሪክ) ክም ልትዐወት ሻሬሕ ለዐለ ናሆም (ሰንዐፌ)፡ ለቃሉ እብ ፍዕል ደረዐዩ። ለእብ ግርመት ዲኮሩ እሙር ሸዋሬዕ አስመረ ህዬ፡ እግለ መልሀዩ ላቱ ናሆም ሰንዐፌ ፍሬ-ተዐበቱ ካልኡ ኢለአምር እምበል ሰነት 2024። እት ሰነት 2023፡ 2025 ወ2026 ዲብ መራቶን አስመረ ለትዐወተ ናሆም (ሰንዐፌ)፡ እት ተእሪክ መራቶን አስመረ፡ እብ ብዝሔ ዐውቴታት አስክ እለ ለዐርዩ ለአለቡ አትሌት እት እንቱ እሸብሩቅ ሀለ። ሃትሪክ እንዴ ሰጀለ ህዬ፡ 90 አልፍ (ስስ አልፍ ዶላር) ወመዳልየት ደሀብ ጃእዘት ነሰአ።

እሊ ጅግረ፡ እተ ሐልፌነ ወሬሕ ኣፕሪል እብ እድንያይ መሕበር አትሌቲክስ እንዴ ትቀየሰ፡ እሊ አዜ ናሆም ራክቡ ለሀለ ቅያስ ወቅት ክም መበገሲሁ ሰጁል ሀለ።

ዑቅቤ ሐምስ ካልኢት ምን ናሆም እንዴ ደንገረ ካልኣይ ዲብ ለአቴ፡ 60 አልፍ ነቅፈ (አርበዕ አልፍ ዶላር) ወመዳልየት ወርቅ ነሰአ። 23 ካልኢት እንዴ ደንገረ ከጥ ዐውቴ ለኬደ ወመዳልየት ነሓስ (አስራዲ) ወ30 አልፍ ነቅፈ በሀለት 2000 ዶላር ለነሰአ ዑቅባይ ገብአ።

ምን ራብዓይ አስክ ሳድሳይ ደርብ-ሕድ ለአተው ሳምሶም ገብሬመድህን 15 አልፍ ነቅፈ፡ ጎይትኦም ክፍሌ 12 አልፍ ነቅፈ ወአቤል ከሰቴ ምን ናዲ ደንደን 10,500 ነቅፈ ተሀየበው።

ዮም ዓመት ምን 10 አልፍ ምትር ዲብ ሰር-መራቶን -21 ኪሎምትር ለትወቀለ ጅግረ ሰዐይ አንሳትመ ጋብእ ዐለ። እሊ ዝያደት እብ ሸፋገት ኦሊምፒካያት አትሌታት ናዝሬት ወልዱ ወዶልሺ ተስፋይ ለትዋለ ጅግረ፡ እለን ገዳይም አትሌታት አስክ ካቲመት ምስል ሄረረየ።

እተ ናይ ደንጎበ ግንብያሀን ህዬ፡ ምን ናዲ ጋሽበርከ ናዝሬት ወልዱ፡ እግል አትሌት ናዲ ደንደን ዶልሺ ተስፋይ እንዴ አጅገረት፡ እብ 1ሳዐት ወ16ደቂቀት ተዐወተት። ዶልሺ እብ 16 ካልኢት እንዴ ደንገረት፡ ደርበ አቴት። ደርብ-ሕድ ህዬ፡ 25,000፡ ወ15,000 ነቅፈ ወመዳልያት ነሰአየ።

እም ክልኦት ጅነ ዲብ ህሌት፡ ሐቆ ወሊድ ዲብ ጅግረ እንዴ አቀበለት ዐውቴ ክም ተአመጽእ እብ ፍዕል ለአርኤት ምን ናዲ ደንደን -ስምረት መርሃዊ፡ 1 ደቂቀት ወ26 ካልኢት እንዴ ደንገረት፡ 12,000 ነቅፈ ከሰበት። ሚካል ጸጋዝኣብ ምን ናዲ ደንደን 10 አልፍ፡ አትሌታት አቅሊም ግብለት -ናጽነት አማንኤል ወትርሓስ ሚክኤል ህዬ፡ 8,000 ወ5,000 ነቅፈ ነሰአየ።

እምበልሁመ፡ እት ክልኤ መጅሙዐት እንዴ ትካፈለው ለትጃገረው ፓራ-አትሌታት በሀለት ናይ ምስኩናም ብድረ ዐጀላት ገብአ። ምነ 2.3 ኪሎምትር እተ ለትባደረው ምስክነ መቅደድ ዔጻት ለቦም መትጃግረት፡ ቴድሮስ አረጋይ፡ ዮናስ ሀይሌ ወጴጥሮስ ሳሙኤልን፡ ምነ ሰለስ ኪሎምትር ለገልበበው ምስክነ እገር ለቦም መትባድረት ህዬ፡ ተስፋሂወት፡ ኢብራሂም መሐመድ ወድራር ዑቕባማርያም ምን አወላይ አስክ ሳልሳይ ለአተው ቶም። አወላይ ሰለስ አልፍ፡ ካልኣይ ክልኤ አልፍ ወሳልሳይ 1,500 ነቅፈ ህዬ ነሰአው። ምን ራብዓይ አስክ ሳድሳይ ለአተው ህዬ፡ ክልምኖም 1,000 ነቅፈ ተሀየበው።

እብ ተውሳክ እተ ሰዐይ ውላድ አስክ 28 ኪሎምትር መትሻፍጋይ ሰዐይ ለዐለ ናሆም ተስፋይ፡ እብ 1ሳ፡29ደ፡ወ36ካልኢት እግለ ህዩብ ለዐለ ምክያል ወቅት፡ እብ 1ሳ፡29ደ፡ 32ካልኢት ሰበት አትመመዩ፡ 6,000 ነቅፈ ጃእዘት ነሰአ።

እተ ናይ አዋልድ አስክ 14 ኪሎምትር እብ ምንተሐት 49 ደቂቀት ወ50 ካልኢት እግል ልትመም ለዐለ እሉ ወቅት፡ እብ 49 ደቂቀት ወ48 ካልኢት ሰበት አትመመዩ፡ ህቱመ 3,000 ነቅፈ ተሀየበ።

ጼነ ሰኒ ወእኩይ ለከልቆ ነበሪት

ቱም፡ ከምረት፡ ስገ ወብዕድ ነበሪት ጼነ ገሮብነ እግል ልቀይሮ ቀድሮ። ክል ነፈር ክምለ አሰር አጫብዑ አሮትከ ናዩ ፍንቱይ ጼነ ቡ። ጼነ ገሮብነ እብ ሆርሞናት፡ ሓለት ዓፍየትነ ወነዳፈትነ ክም ልትቀየም እሙር ህለ። እብሊ ህዬ ለእለ እንበልዕ ነብረ እት ጼነ ገሮብነ ለትወቀለ ተእሲር ቡ።

ትንፋስ ወለህበት

እት ኒውዮርክ ለህሌት ጃምዐት ቢንግሃምተን ሴድያይት ፕሮፈስተር ቢነ በግጃች ለእለ እንበሌዕ ነብረ ዲብ ጼነ ገሮብነ ተእሲር ለወዱ ክልኤ ገበይ ክም ህለ ትሸሬሕ። እሎም ህዬ አምዓይትነ ወገኖበትነ ቶም። ለአወላይ አምዓይትነ እት ገብእ፡ አምዓይትነ ነብረ እተ ለሓቅቅ እቱ ወቅት ነብረ እት ሒለት (ሜታቦሊዝም) ልትቀየር እት ህለ ባክተርየታት መ ልትሐረኮ።

ለካልኣይት ህዬ ገኖበትነ፡ ምን ነብረ ለእንረክቡ ቅዘ ዲብ ደም ወብዕዳም ዓሳብ ገይሶ። እብሊ አስሉብ እሊ ገሌ ምን ዲብ ገኖበትነ ለህለው ባክተርየ እንዴ ትሳደው ጼነ ከልቆ። ለህበት እብ ኖሱ ጼነ አለቡ፡ ለህበት ጼነ ክም ለህሌ እግሉ ለወዴ እሎም እብ ለህበት እንዴ ወደው ዲብ ገኖበትነ ለፈግሮ ባክተርየ ቶም። ጅንስ ነበሪት ለትፈናተው ከሚካላት ለጸብጠው እብ ግብአቶም ለትፈናተ ደረጀት ጼነ ከልቆ።

ፍሬታት ወሐመሊት

ሐመሊት ክም ብሮኮሊ፡ ካውሎ ካቡቼ ወካውሎፍዮሪ ለመስሎ እግል ዓፍየትነ ምን አግደ ለልአትሐዙ ቶም። ምናተ እብ ሳልደር ምልኣም ቶም፡ እሊ ህዬ ዲብ ደም እንዴ አተ ምስል ባክተርየ ገኖበትነ ዶል ልትራከብ ለህበት ገሮብነ ዲብ ድቁብ ጼነ ለቡ ፈሻይ እግል ልትቀየር ክም ሰዱ ቄድረት ሙነት ሸርሖ። ክም በሰል ወቱም ለመስሎ ነበሪትመ እት ጼነ ለህበትነ ወትንፋስነ ተእሲር ቦም። ለልአትፈክር ቱም እግል ጼነ ትንፋስነ እግል ልቀይር ቀድር ፡ ምነተ እግለ ምን ህብጥ ለፈግር ለህበት ዝያድ ጼነ ቅዱይ እግል ለሀሌ እግሉ ሳዕድ።

ስገ ወዓሰ

ስገ ወዓሰ ለትፈንተ ጼነ ገሮብ ክም ለሀሌ ወዴ። ፕሮቲን እንዴ ትሰባበረ ዲብ አሚኖ አሲድ ወሸበሕ እንዴ ትቀየረ ምስል እት ገኖበትነ ለህለው ባክተርየ ልትሓበር እት ህለ ፍንቱይ ጼነ ከልቅ። እግል መሰል ዓሰ ወቅርጡጥ ትራይሜቲላሚን ለልትበሀል ድቁብ ጼነ ለከልቅ ሰበት ገብአ ጼነ ገሮብ ሰብብ።

ከምረት ወቡን

ከምረት እብ ትሉሉይ ዶል ትትነሰእ፡ ለህበት ጼነ እኩይ ትወዴ። ከምረት እት ገሮብነ ካፊ ፈሻይ እግል ኢልህሌ ወዐደድ ምራቅነ እግል ልንቀስ ወብዝሓም ባክተርየታት እት አፍነ እግል ልጽንሖ እብ ውድየት እኩይ ጼነ አፍ ለአመጽእ። እሊ ህዬ ጼነ እኩይ እግል ልሰብብ ቀድር። ብዕድ ምስል ጼነ አፍ ለልትጻበጥ ህዬ ቡን ወሻሂ እት ገብእ እግለ ለህበት ለልአፈግሮ ቀደድ ኣፓክሪን ለአፈዜዕ።

ገበይ ሕፍዘት ዓሳ እት ዘበን ቅዱም

እት ዘበን ቅዱም እግል ሕፍዘት ዓሳ ገብእ ለዐለ አስሉብ እትሊ ወቅት እሊመ እት ገሌ አማክን ልትነፍያ እቡ። እሰልፍ ለዓሳ ንዋያት ከብዱ ተአፈግር ምኑ ከትሐጽቡ። ለእቡ ለአተንፍስ ክፋል ገሮቡ ወአፋሁ እብ ጨወት ልደሐስ። ጨዉት ወዓሳ እት ረአስ ሕድ እንዴ ሰፈፍከሁ እብ ቀጠፍ ናሽፍ ገልብቡ ወምን 3-5 አምዔላት ሐቆ ጸንሐ ልገልበብ ወእብ ድግማን ምን 3-5 አምዔላት ክም ጸነሕ ገብእ። እሊ እግል ልንሽፍ ለገብእ አስሉብ ለጠላለት ክም ነሽፍ ወለጨወት እተ ዓሳ ክም ትሰቴ ገብእ። እብሊ ህዬ ለዓሳ ነሽፍ ወልተረድ። ቀዳምያም ምስርዩን እብሊ አስሉብ እንዴ ትነፍዐው ዓሳታት እንዴ አንሸፈው ዲብ ሱርየ ልልእኮ ክም ዐለው ልትሀደግ።

ዓሲማት ድወል ግብለት አሜሪካ

1. አርጀንቲና - ቦነስ ኣይረሰ
2. ብራዚል - ብራዚልያ
3. ቺለ - ሳንቲያጎ
4. ኡራጓይ -ሞንተቪድዮ
5. ፓራጓይ - ኣንሰሽዮን
6. ቨነዝዌላ - ካራካስ
7. ፔሩ - ሊማ
8. ቦሊቭየ - ላፓዝ
9. ጉያነ - ጂዮርጅታውን
10. ፍረንችጊኒ - ሳየነ
11. ጀዛይር ፎክላንድ - ስታንሊ
12. ኮሎምቢያ - ቦጎታ
13. ሱሪናም - ፓራማሪቦ
14. ኤኳዶር - ኩዌቶ

ተአምሮ ማሚ?

- እንዴ ኢልአኬ እግል ረዩም ወክድ እግል ልጽነሕ ለቀድር ነብረ መዐር ክም ቱ።
- ከመዶር (ጠማጥም) ምን ጅንስ ክዳር እንዴ ኢገብእ ምን ጅንስ ፈዋክህ (ፍሬታት) ክም ቱ።
- ጭፍር እዴነ ምን ጭፍር እገርነ እብ ሸፋግ ክም በቅል።
- ቡርጅ ከሊፈ ለትወቀለ ሙብነ እት ዐለም ክም ቱ።
- ኦክቶፑስ ለልትበሀል ሐዋን በሐር ሰለስ ልብ ክም መልክ።
- ንሳል ዘራፍ ሪሙ 20 ሰ.ሜ ክም ገብእ።

10 ፍንቲት ሕዘው